

PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

**Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego
Spółki Akcyjnej za okres sześciu miesięcy zakończony
dnia 30 czerwca 2010 roku**

Spis treści

WYBRANE DANE FINANSOWE	3
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8
1. Informacje ogólne	8
2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen	12
3. Przychody i koszty z tytułu odsetek	14
4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	15
5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	15
6. Wynik z pozycji wymiany	16
7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	16
8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	17
9. Ogólne koszty administracyjne	18
10. Podatek dochodowy	18
11. Zysk przypadający na jedną akcję	18
12. Wyplacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	19
13. Należności od banków	19
14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	20
15. Pochodne instrumenty finansowe	20
16. Pochodne instrumenty zabezpieczające	20
17. Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22
18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22
19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	23
20. Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	23
21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	25
22. Zobowiązania wobec banków	26
23. Zobowiązania wobec klientów	26
24. Pozostałe zobowiązania	26
25. Rezerwy	27
26. Zobowiązania pozabilansowe	27
27. Sprawy sporne	29
28. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	30
29. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	31
30. Transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo	33
31. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA	35
32. Objasnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym	36
33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem związanym z instrumentami finansowymi	37
34. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	56

WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od	okres od	okres od	okres od
	01.01.2010 do 30.06.2010	01.01.2009 do 30.06.2009	01.01.2010 do 30.06.2010	01.01.2009 do 30.06.2009
Wynik z tytułu odsetek	3 007 412	2 197 393	751 064	486 321
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 425 871	1 062 175	356 094	235 078
Wynik z działalności operacyjnej	2 006 425	1 621 990	501 080	358 974
Zysk netto	1 612 540	1 288 891	402 712	285 254
Dochody całkowite netto	1 784 864	1 482 433	445 748	328 088
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(546 850)	(4 116 216)	(136 569)	(910 990)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	(516 326)	2 481 530	(128 946)	549 205
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(62 817)	134 377	(15 688)	29 740
Przepływy pieniężne netto	(1 125 993)	(1 500 309)	(281 203)	(332 044)
Zysk na jedną akcję - podstawowy z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,29	1,18	0,32	0,26
Zysk na jedną akcję - rozwodniony z zysku za okres (w PLN/EUR)	1,29	1,18	0,32	0,26

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tys. PLN		w tys. EUR	
	stan na	stan na	stan na	stan na
	30.06.2010	31.12.2009	30.06.2010	31.12.2009
Kapitał własny ogółem	21 964 381	20 179 517	5 297 984	4 912 009
Fundusze podstawowe (Tier 1)	15 642 535	15 755 513	3 773 104	3 835 138
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	958 495	1 052 650	231 197	256 231
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	71 303	129 876	17 199	31 614

Wybrane pozycje sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

- pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs liczony, jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego z sześciu miesięcy okresu zakończony dnia 30 czerwca 2010 i 2009 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,0042 PLN i 1 EUR = 4,5184 PLN,
- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs średni NBP na dzień 30 czerwca 2010 roku: 1 EUR = 4,1458 PLN oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku: 1 EUR = 4,1082 PLN.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio 30 czerwca 2010 roku i 30 czerwca 2009 roku

	Noty	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Działalność kontynuowana:			
Przychody z tytułu odsetek	3	4 870 108	4 104 796
Koszty z tytułu odsetek	3	(1 862 696)	(1 907 403)
Wynik z tytułu odsetek		3 007 412	2 197 393
Przychody z tytułu prowizji i opłat	4	1 808 534	1 398 516
Koszty z tytułu prowizji i opłat	4	(382 663)	(336 341)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1 425 871	1 062 175
Przychody z tytułu dywidend		109 744	101 214
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	5	(17 800)	63 571
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		35 947	(2 391)
Wynik z pozycji wymiany	6	164 671	631 716
Pozostałe przychody operacyjne	7	23 614	109 154
Pozostałe koszty operacyjne	7	(24 587)	(37 500)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		(973)	71 654
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	8	(841 895)	(584 346)
Ogólne koszty administracyjne	9	(1 876 552)	(1 918 996)
Wynik z działalności operacyjnej		2 006 425	1 621 990
Zysk brutto		2 006 425	1 621 990
Podatek dochodowy	10	(393 885)	(333 099)
Zysk netto		1 612 540	1 288 891

Zysk na jedną akcję

– podstawowy z zysku za okres (PLN)

1,29 1,18

– rozwodniony z zysku za okres (PLN)

1,29 1,18

Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie

1 250 000 000 1 090 000 000

Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie

1 250 000 000 1 090 000 000

Działalność zaniechana:

PKO Bank Polski SA nie prowadził w I półroczu 2010 i 2009 działalności zaniechanej.

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio 30 czerwca 2010 roku i 30 czerwca 2009 roku

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Wynik finansowy	1 612 540	1 288 891
Inne dochody całkowite	172 324	193 542
Aktualizacja wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, brutto	16 448	15 242
Podatek odroczone z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(3 125)	(2 899)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych, brutto	196 298	223 699
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(37 297)	(42 500)
Dochody całkowite netto, razem	1 784 864	1 482 433

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 30 czerwca 2010 roku i na dzień 31 grudnia 2009 roku

	Noty	30.06.2010	31.12.2009
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym		4 839 343	6 993 966
Należności od banków	13	3 096 831	2 053 767
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	14	3 578 988	2 212 955
Pochodne instrumenty finansowe	15	1 854 819	2 029 921
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	17	12 231 404	12 356 532
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	122 493 160	114 425 789
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	8 907 307	7 965 697
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne, stowarzyszone	20	1 333 707	1 333 707
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży		16 790	13 851
Wartości niematerialne	21	1 320 838	1 268 781
Rzeczowe aktywa trwale	21	2 179 120	2 291 949
w tym nieruchomości inwestycyjne		193	322
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		297 941	275 204
Inne aktywa		656 729	425 360
SUMA AKTYWÓW		162 806 977	153 647 479
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		3 780	6 581
Zobowiązania wobec banków	22	5 463 285	4 166 725
Pochodne instrumenty finansowe	15	3 253 599	1 544 370
Zobowiązania wobec klientów	23	128 067 833	124 044 400
Zobowiązania podporządkowane		1 611 339	1 612 178
Pozostałe zobowiązania	24	1 792 173	1 319 917
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		53 880	175 165
Rezerwy	25	596 707	598 626
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		140 842 596	133 467 962
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 250 000	1 250 000
Pozostałe kapitały		16 669 689	16 497 365
Niepodzielony wynik finansowy		2 432 152	-
Wynik roku bieżącego		1 612 540	2 432 152
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		21 964 381	20 179 517
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		162 806 977	153 647 479
Współczynnik wypłacalności	33	12,51%	14,28%
Wartość księgowa (w tys.PLN)		21 964 381	20 179 517
Liczba akcji		1 250 000 000	1 250 000 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		17,57	16,14
Rozwodniona liczba akcji		1 250 000 000	1 250 000 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		17,57	16,14

*Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (w tys. zł)
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku*

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2010 roku i dnia 30 czerwca 2009 roku

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały			
1 stycznia 2010 roku	1 250 000	12 048 111	1 070 000	3 276 260	(16 282)	119 276	16 497 365	-	2 432 152	20 179 517
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	2 432 152	(2 432 152)	-
Dochody całkowite, razem	-	-	-	-	13 323	159 001	172 324	-	1 612 540	1 784 864
30 czerwca 2010 roku	1 250 000	12 048 111	1 070 000	3 276 260	(2 959)	278 277	16 669 689	2 432 152	1 612 540	21 964 381

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Pozostałe kapitały rezerwowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały			
1 stycznia 2009 roku	1 000 000	7 216 986	1 070 000	1 395 000	(33 874)	-	9 648 112	-	2 881 260	13 529 372
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	2 881 260	(2 881 260)	-
Dochody całkowite, razem	-	-	-	-	12 343	181 199	193 542	-	1 288 891	1 482 433
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	-	-	1 881 260	-	-	1 881 260	(1 881 260)	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	(1 000 000)	-	(1 000 000)
30 czerwca 2009 roku	1 000 000	7 216 986	1 070 000	3 276 260	(21 531)	181 199	11 722 914	-	1 288 891	14 011 805

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio 30 czerwca 2010 roku i 30 czerwca 2009 roku

	Nota	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		1 612 540	1 288 891
Korekty razem:		(2 159 390)	(5 405 107)
Amortyzacja		206 268	196 732
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej		(964)	61
Odsetki i dywidendy		(298 558)	(336 606)
Zmiana stanu należności od banków		(20 487)	537 163
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej		(1 240 905)	(5 565 634)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		175 102	519 575
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(8 501 581)	(7 257 762)
Zmiana stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zmiana stanu należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		(22 737)	38 885
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(234 308)	(70 299)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		1 293 759	(743 858)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		1 709 229	(3 874 934)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		4 023 433	10 938 365
Zmiana stanu rezerw i odpisów		397 922	230 869
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		534 234	260 409
Zapłacony podatek dochodowy		(578 330)	(685 638)
Bieżące obciążenie podatkowe		457 045	339 613
Inne korekty		(58 512)	67 952
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(546 850)	(4 116 216)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		6 028 243	8 502 998
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		5 948 277	8 410 538
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		3 208	2 048
Inne wpływy inwestycyjne		76 758	90 412
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(6 544 569)	(6 021 468)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		-	(474 190)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(6 393 884)	(5 345 532)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(150 685)	(201 746)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(516 326)	2 481 530
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Splata odsetek od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		(42 302)	(62 895)
Zaciągnięcie zobowiązań długoterminowych		-	221 614
Splata zobowiązań długoterminowych		(20 515)	(24 342)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(62 817)	134 377
Przepływy pieniężne netto		(1 125 993)	(1 500 309)
w tym z tytułu różnic kursowych od gotówki i jej ekwiwalentów		133 570	164 977
Środki pieniężne na początek okresu		8 617 962	8 055 811
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	28	7 491 969	6 555 502
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		4 476	5 464

INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Skrócone sprawozdanie finansowe Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej („PKO Bank Polski SA”, „Bank”) obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku (w zakresie rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych) oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2009 roku (w zakresie sprawozdania z sytuacji finansowej). Dane finansowe prezentowane są w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej.

Bank został utworzony w 1919 roku jako Pocztowa Kasa Oszczędnościowa. Od 1950 roku Bank rozpoczął działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. Nr 5, poz. 55 ze zm.) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

W dniu 12 kwietnia 2000 roku nastąpiło zarejestrowanie Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej. Spółka została wpisana do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym Sądem Rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263. Kapitał zakładowy (wpłacony) wynosi 1 250 000 tysięcy złotych.

Akcjonariat Banku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
<i>Na dzień 30 czerwca 2010 roku</i>				
Skarb Państwa	512 406 277	40,99	1 zł	40,99
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25	1 zł	10,25
Pozostali	609 490 992	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00
<i>Na dzień 31 grudnia 2009 roku</i>				
Skarb Państwa	512 406 927	40,99	1 zł	40,99
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25	1 zł	10,25
Pozostali	609 490 342	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 250 000 000	100,00	---	100,00

Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Działalność Banku

PKO Bank Polski SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. PKO Bank Polski SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA

W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi następujące podmioty:

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2010	31.12.2009
Podmiot dominujący					
1	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna				
Podmioty zależne bezpośrednio					
2	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Warszawa	Działalność usługowa, w tym wspomagające usługi finansowe	100,00	100,00
3	Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Łódź	Działalność leasingowa	100,00	100,00
4	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Warszawa	Usługi w zakresie obsługi i rozliczeń transakcji kartowych	100,00	100,00
5	Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie i eksploatacja Centrum Finansowego Puławska	100,00	100,00
6	Inteligo Financial Services SA	Warszawa	Usługi w zakresie technicznej obsługi bankowości internetowej	100,00	100,00
7	KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	Usługi finansowe	99,4948	99,4948
8	PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	Warszawa	Zarządzanie funduszem emerytalnym	100,00	100,00
9	PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
10	PKO Finance AB	Sztokholm, Szwecja	Usługi finansowe	100,00	100,00
11	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	100,00	100,00
12	Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ¹	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9885	99,9885
Podmioty zależne pośrednio					
Podmioty zależne od PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.					
13	Wilanów Investments Sp. z o.o. ²	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9750	99,9750
14	POMERANKA Sp. z o.o. ²	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9975	99,9975
15	PKO BP Inwestycje – Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. ³	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
16	UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	Kijów, Ukraina	Działalność deweloperska	55,00	55,00
17	Fort Mokotów Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	51,00	51,00
18	WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o. ⁴	Rzeszów	Działalność deweloperska	-	80,00
19	PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o. ⁵	Warszawa	Działalność deweloperska	56,00	56,00
Podmioty zależne od Bankowego Funduszu Leasingowego SA					
20	Bankowy Leasing Sp. z o.o. ²	Łódź	Działalność leasingowa	99,9974	99,9969
21	BFL Nieruchomości Sp. z o.o. ²	Łódź	Działalność leasingowa	99,9945	99,9930
Podmiot zależny od Inteligo Financial Services SA					
22	PKO BP Finat Sp. z o.o. ⁶	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	80,3287	80,3287
Podmiot zależny od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA					
23	PKO BP Faktoring SA ²	Warszawa	Działalność faktoringowa	99,9846	99,9846

1) Drugim udziałowcem spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. jest PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.

2) PKO Bank Polski SA posiada 1 udział / 1 akcję w przedmiotowej Spółce.

3) Poprzednia nazwa PKO Inwestycje – Międzyzdroje Sp. z o.o.

4) Informacja dotycząca zbycia znajduje się w notcie 20 Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone.

5) Poprzednia nazwa Baltic Dom 2 Sp. z o.o.

6) Pozostałe udziały spółki PKO BP Finat Sp. z o.o. posiada PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA (19,6702%) oraz PKO Bank Polski SA (0,0011%).

Dodatkowo Bank posiada następujące podmioty współzależne i stowarzyszone:

Podmioty współzależne

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2010	31.12.2009
Podmioty współzależne bezpośrednio					
1	CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	49,43	49,43
2	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	Poznań	Budowa i eksploatacja hotelu	41,44	41,44
Podmioty współzależne pośrednio					
Podmioty zależne od CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o. (współzależne pośrednio od PKO Banku Polskiego SA)					
3	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00
4	Kamienica Morska Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00
5	Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00
6	Promenada Sopocka Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100,00	100,00

Podmioty stowarzyszone

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2010	31.12.2009
Podmioty stowarzyszone bezpośrednio					
1	Bank Pocztowy SA	Bydgoszcz	Usługi finansowe	25,0001	25,0001
2	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA ¹	Krynica Górska	Budowa i eksploatacja kolejki gondolowej	37,53	37,53
3	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Poznań	Poręczenia prawa cywilnego i wekslowego	33,33	33,33
4	Agencja Inwestycyjna CORP SA	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami biurowymi	22,31	22,31

1) Akcje spółki są ujmowane w aktywach trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Informacje na temat zmian udziału w kapitale podmiotów zależnych zostały zamieszczone w Nocie 20 „Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone”.

Wewnętrzne jednostki organizacyjne wchodzące w skład Banku

Sprawozdanie finansowe Banku, obejmujące dane finansowe za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku wraz z porównawczymi danymi finansowymi zostało sporządzone na podstawie danych finansowych wszystkich wchodzących w skład Banku jednostek organizacyjnych, za pośrednictwem, których Bank prowadzi swoją działalność. Na dzień 30 czerwca 2010 roku należą do nich: Centrala Banku w Warszawie, Dom Maklerski PKO BP SA, COK - Centrum Kart Kredytowych i Operacji Kartowych, CBE Centrum Bankowości Elektronicznej Inteligo, 8 jednostek specjalistycznych, 12 regionalnych oddziałów detalicznych, 13 regionalnych oddziałów korporacyjnych, 55 centrów korporacyjnych oraz 2028 agencji. Wymienione jednostki, poza Domem Maklerskim PKO BP SA, nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.

Wskazanie, czy Bank jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe

PKO Bank Polski SA jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA oraz znaczącym inwestorem dla jednostek podporządkowanych i powiązanych z nimi, będących w posiadaniu Banku. W związku z tym PKO Bank Polski SA sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku

Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2010 roku:

• Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu
• Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu
• Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu
• Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu
• Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu
• Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu
• Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu

W trakcie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2010 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu Banku:

- w dniu 27 stycznia 2010 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA podjęła uchwałę powołującą Pana Jakuba Papierskiego do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 1 kwietnia 2010 roku;
- Rada Nadzorcza Banku, uchwałą z dnia 10 marca 2010 roku, powołała Pana Jakuba Papierskiego z dniem 22 marca 2010 roku do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku na wspólną kadencję Zarządu rozpoczętą z dniem 20 maja 2008 roku. Jednocześnie, wyżej wymienioną uchwałą, Rada Nadzorcza Banku uchyliła swoją uchwałę z dnia 27 stycznia 2010 roku, zgodnie z którą Pan Jakub Papierski miał rozpocząć pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku w dniu 1 kwietnia 2010 roku;
- w dniu 13 kwietnia 2010 roku Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie Pana Zbigniewa Jagiełły na stanowisko Prezesa Zarządu Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej.

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2010 roku:

• Cezary Banasiński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
• Tomasz Zganiacz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
• Jan Bossak	Członek Rady Nadzorczej
• Mirosław Czekaj	Członek Rady Nadzorczej
• Ireneusz Fąfara	Członek Rady Nadzorczej
• Błażej Lepczyński	Członek Rady Nadzorczej
• Piotr Marczak	Członek Rady Nadzorczej
• Alojzy Zbigniew Nowak	Członek Rady Nadzorczej

W trakcie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2010 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku:

- w dniu 25 czerwca 2010 roku, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA powołało w skład Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA Pana Piotra Marczaka. Zgodnie z podjętą uchwałą Pan Piotr Marczak został powołany z dniem 25 czerwca 2010 roku.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe, podlegające przeglądowi przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku w dniu 18 sierpnia 2010 roku, zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 17 sierpnia 2010 roku.

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe publikowane jest łącznie ze skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za okres 6 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca 2010 roku.

2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen

2.1. Opis ważniejszych zasad rachunkowości

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości Nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony 31 grudnia 2009 roku.

2.1.1. Standardy i interpretacje wydane w 2010 roku po dacie opublikowania sprawozdania finansowego za 2009 rok

W 2010 roku, po dacie opublikowania rocznego sprawozdania finansowego, tj. po dniu 15 marca 2010 roku, Rada ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała „Poprawki do MSSF 2010”, które zmieniają 7 standardów. Poprawki zawierają zmiany w prezentacji, ujmowaniu oraz wycenie oraz zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Większość z nich ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2011 roku. Żadna z opublikowanych zmian nie została uwzględniona przez Bank do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, Poprawki do MSSF 2010 nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Ponadto, w lipcu 2010 roku Unia Europejska zatwierdziła KIMSF 19, Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych, oraz zmiany do następujących standardów i interpretacji:

- MSSF 1, Ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7;
- MSSF 7, Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji;
- MSR 24, Transakcje z jednostkami powiązаныmi;
- MSSF 8, Segmenty operacyjne;
- KIMSF 14, Zaliczki na poczet minimalnych wymogów finansowania.

Żadna z powyższych, zatwierdzonych zmian nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

2.2. Ważniejsze szacunki i oceny

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą.

Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia, co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na dzień bilansowy. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków są rozpoznawane w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Bank dokonuje oszacowań:

2.2.1. Utrata wartości kredytów i pożyczek

Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz to zdarzenie ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Bank planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach.

Przyjęta metodologia szacowania odpisów z tytułu utraty wartości będzie rozwijana wraz ze zwiększającymi się możliwościami pozyskiwania informacji wskazujących na utratę wartości z istniejących oraz wdrażanych aplikacji i systemów informatycznych. W konsekwencji, pozyskiwanie nowych danych może mieć wpływ na poziom odpisów z tytułu utraty wartości w przyszłości. Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu poddawane są regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o $\pm 10\%$ to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zwiększeniu o 377 milionów złotych lub zmniejszeniu o 160 milionów złotych. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń, czyli ekspozycji objętych metodą zindywidualizowaną.

2.2.2. Utrata wartości inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współzależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank dokonuje oszacowania wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa, a w przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość użytkową, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Powyższa prognoza wartości użytkowej wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu dywidend lub wpływów pieniężnych z tytułu ewentualnej sprzedaży inwestycji pomniejszonej o koszty sprzedaży. Przyjęcie innych założeń dotyczących prognozowanych przepływów pieniężnych mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych inwestycji.

2.2.3. Wycena instrumentów pochodnych oraz nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nienotowanych na aktywnym rynku wyznacza się, stosując modele wyceny bazującej na zdyskontowanych przepływach pieniężnych możliwych do otrzymania z danego instrumentu finansowego. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne oraz założenia używane do wyceny obejmują, w miarę dostępności, dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Przy wycenie nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży przyjmowane są również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę wyżej wymienionych instrumentów finansowych.

Stosowane przez Bank techniki wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych opierają się na krzywej dochodowości konstruowanej na podstawie dostępnych danych rynkowych (stawki depozytów na rynku międzybankowym, kwotowania transakcji IRS). Bank przeprowadził symulację w celu ustalenia możliwego wpływu zmiany krzywej dochodowości na wycenę transakcji. Przesunięcie krzywej o 50 bp w górę skutkowałoby spadkiem wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych o 4 358 tysięcy złotych. Analogiczne przesunięcie w odwrotnym kierunku zwiększyłoby wycenę o 3 270 tysięcy złotych.

2.2.4. Kalkulacja rezerw na świadczenia pracownicze

Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawę do wyznaczania wartości rezerw na świadczenia pracownicze stanowią regulacje wewnętrzne, a w szczególności Zakładowe Układy Zbiorowe Pracy obowiązujące w Banku. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest z zastosowaniem technik

i założeń aktuarialnych. W kalkulacji rezerwy uwzględniono wszystkie nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe, które mogą być w przyszłości wypłacone. Rezerwę utworzono na podstawie listy osób zawierającej wszystkie niezbędne dane o pracownikach, ze szczególnym uwzględnieniem stażu pracy, wieku oraz płci. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia na dzień kończący okres sprawozdawczy. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Bank tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, po uwzględnieniu wszystkich pozostających do wykorzystania zaległych dni urlopów oraz z tytułu odszkodowań i odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, z którymi zostaje rozwiązywany stosunek pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, a także z tytułu kosztów przypadających na bieżący okres, które poniesione zostaną w przyszłym okresie, w tym premii.

2.2.5. Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych

Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są następujące czynniki:

- 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
- 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
- 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
- 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
- 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

W przypadku zmiany długości okresu użytkowania o +/- 10 lat dla składników majątkowych podlegających amortyzacji, z grupy grunty i budynki, wpływ zmiany na wynik finansowy wyniósłby odpowiednio: zmniejszenie kosztów amortyzacji o 15 milionów złotych lub zwiększenie kosztów amortyzacji o 147 milionów złotych.

3. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 950 000	3 504 457
Przychody z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających	308 411	78 370
Przychody z tytułu papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	242 888	190 704
Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych	222 251	187 659
Przychody z tytułu papierów przeznaczonych do obrotu	72 484	39 720
Przychody z tytułu lokat w bankach	72 310	94 151
Inne	1 764	9 735
Razem	4 870 108	4 104 796

W pozycji „Przychody z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających” Bank prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych do rachunkowości zabezpieczeń i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Szczegółowy opis stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających został zamieszczony w Nocie 16 „Pochodne instrumenty zabezpieczające”.

Koszty z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	(1 789 115)	(1 809 993)
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych	(41 463)	(56 193)
Koszty z tytułu depozytów banków	(17 225)	(32 273)
Inne	(14 893)	(8 944)
Razem	(1 862 696)	(1 907 403)

4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Przychody od aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	244 495	160 099
Z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	244 495	160 099
Pozostałe prowizje	1 563 273	1 237 638
Z tytułu kart płatniczych	475 041	445 008
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	454 508	422 366
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	338 084	92 971
Z tytułu operacji kasowych	83 177	89 798
Z tytułu czynności związanych z obsługą funduszy inwestycyjnych	72 989	43 916
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	33 294	24 188
Za obsługę masowych operacji zagranicznych	21 515	20 054
Z tytułu prowadzonej dystrybucji i sprzedaży znaków wartościowych	13 665	12 437
Inne*	71 000	86 900
Z tytułu usług powierniczych	766	779
Razem	1 808 534	1 398 516

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in. prowizje za sprzedaż obligacji, prowizje Domu Maklerskiego z tytułu obsługi emisji pierwotnej, administrowanie zadłużenia kredytobiorców wobec budżetu państwa.

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Z tytułu kart płatniczych	(175 589)	(180 704)
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	(73 976)	(34 983)
Z tytułu usług akwizycyjnych	(68 868)	(69 818)
Z tytułu usług rozliczeniowych	(11 823)	(11 788)
Z tytułu prowizji za usługi operacyjne banków	(5 187)	(3 196)
Inne*	(47 220)	(35 852)
Razem	(382 663)	(336 341)

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty opłat poniesionych przez Dom Maklerski na rzecz GPW i KDPW, koszty innych usług rozliczeniowo-rozrachunkowych.

5. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Instrumenty dłużne	29 383	21 920
Instrumenty kapitałowe	683	1 191
Instrumenty pochodne ¹⁾	(47 884)	39 317
Inne ¹⁾	18	1 143
Razem	(17 800)	63 571

W wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej w pozycji „Instrumenty pochodne” w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku rozpoznano część nieefektywną

zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości (24 709) tysięcy złotych (w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2009 roku rozpoznano część nieefektywną zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości 1 534 tysięcy złotych).

01.01-30.06.2010	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	5 643 734	(5 689 558)	(45 824)
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	39 072	(11 048)	28 024
Razem	5 682 806	(5 700 606)	(17 800)

01.01-30.06.2009	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	9 077 188	(9 022 501)	54 687
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	75 342	(66 458)	8 884
Razem	9 152 530	(9 088 959)	63 571

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenionych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku wyniosła (47 866)^{*)} tysięcy złotych (w okresie zakończonym dnia 30 czerwca 2009 roku 40 460^{*)} tysiące złotych).

6. Wynik z pozycji wymiany

	01.01-30.06.2010	01.01-30.06.2009
Różnice kursowe wynikające z instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(1 935 478)	2 688 041
Pozostałe różnice kursowe	2 100 149	(2 056 325)
Razem	164 671	631 716

7. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	01.01-30.06.2010	01.01-30.06.2009
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody uboczne	9 179	10 233
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	3 209	1 270
Odyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	1 538	14 815
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	545	-
Inne	9 143	82 836
Razem	23 614	109 154

	01.01-30.06.2010	01.01-30.06.2009
Pozostałe koszty operacyjne		
Koszty sprzedaży, likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(2 522)	(2 100)
Koszty uboczne Banku	(2 182)	(2 627)
Koszty przekazanych darowizn	(1 899)	(2 226)
Inne	(17 984)	(30 547)
Razem	(24 587)	(37 500)

^{*)} Stanowi sumę pozycji oznaczonych indeksem ¹⁾ w nocie 5 „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej”.

*Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (w tys. zł)
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku*

8. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących netto – wpływ na rachunek zysków i strat
		Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Inne	Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania aktywów	Rozwiązanie odpisów aktualizujących w okresie	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	15 576	-	-	-	500	-	15 076	500
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 442 054	2 203 164	35 086	382 784	1 415 203	-	3 882 317	(787 961)
Rzeczowe aktywa trwałe	1 166	-	-	-	-	23	1 143	-
Wartości niematerialne	15 373	-	-	-	-	-	15 373	-
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	435 889	-	-	-	-	-	435 889	-
Pozostałe, w tym:	315 840	164 900	-	11 922	110 466	970	357 382	(54 434)
rezerwa na sprawy sporne i zobowiązania pozabilansowe	117 483	122 644	-	-	72 840	-	167 287	(49 804)
Razem	4 225 898	2 368 064	35 086	394 706	1 526 169	993	4 707 180	(841 895)

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Zwiększenia		Zmniejszenia			Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących netto – wpływ na rachunek zysków i strat
		Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Inne	Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania aktywów	Rozwiązanie odpisów aktualizujących w okresie	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	21 550	8 715	-	7 025	3 997	-	19 243	(4 718)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 628 651	1 535 015	2 004	230 232	976 320	-	2 959 118	(558 695)
Rzeczowe aktywa trwałe	1 916	9	-	38	778	-	1 109	769
Wartości niematerialne	15 373	-	-	-	-	-	15 373	-
Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	326 146	21 540	48 738	-	1 680	-	394 744	(19 860)
Pozostałe, w tym:	245 303	82 009	99 829	3 413	80 167	48 738	294 823	(1 842)
rezerwa na sprawy sporne i zobowiązania pozabilansowe	84 623	75 988	-	196	79 880	-	80 535	3 892
Razem	3 238 939	1 647 288	150 571	240 708	1 062 942	48 738	3 684 410	(584 346)

9. Ogólne koszty administracyjne

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Świadczenia pracownicze	(1 053 233)	(1 012 761)
Koszty rzeczowe	(562 312)	(658 178)
Amortyzacja	(206 268)	(196 732)
Podatki i opłaty	(28 047)	(26 473)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(26 692)	(24 852)
Razem	(1 876 552)	(1 918 996)

Koszty wynagrodzeń/Świadczenia pracownicze

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Wynagrodzenia	(879 136)	(838 603)
Ubezpieczenia, w tym	(143 975)	(143 446)
składki na świadczenia emerytalne i rentowe*	(112 109)	(111 182)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(30 122)	(30 712)
Razem	(1 053 233)	(1 012 761)

*Poniesione przez Bank całkowite koszty z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych.

10. Podatek dochodowy

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie podatkowe	(457 045)	(339 613)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	63 160	6 514
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(393 885)	(333 099)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych dochodach całkowitych związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(40 422)	(45 399)
Razem	(434 307)	(378 498)

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk lub stratę przypadającą na zwykłych akcjonariuszy Banku poprzez podzielenie zysku lub straty, która na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk na jedną akcję

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Zysk przypadający na akcjonariuszy zwykłych (w tys. PLN)	1 612 540	1 288 891
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys.)	1 250 000	1 090 000
Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN na akcję)	1,29	1,18

Zysk na jedną akcję z działalności zaniechanej

W okresach zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2010 roku oraz dnia 30 czerwca 2009 roku nie wystąpiły istotne koszty i przychody z tytułu działalności zaniechanej.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję, obliczany jest na podstawie zysku przypadającego na zwykłych akcjonariuszy poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę

akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozładniających potencjalnych akcji zwykłych.

Zarówno w I półroczu 2010 roku jak i w I półroczu 2009 roku nie występowały instrumenty rozładniające zysk przypadający na jedną akcję.

Rozwodniony zysk z działalności zaniechanej przypadający na jedną akcję

W okresach zakończonych dnia 30 czerwca 2010 roku oraz dnia 30 czerwca 2009 roku w Banku nie wystąpiły istotne koszty i przychody z tytułu działalności zaniechanej.

12. Wyplacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PKO Banku Polskiego SA po wznowieniu obrad przerwanych 25 czerwca 2010 roku, podjęło w dniu 23 lipca 2010 roku uchwałę nr 39/2010 o wypłacie dywidendy za 2009 rok w wysokości 2 375 000 tysięcy złotych, tj. 1,9 złotych brutto na jedną akcję. Dzień dywidendy został ustalony na dzień 23 października 2010 roku, a termin wypłaty dywidendy został ustalony na dzień 20 grudnia 2010 roku. Wypłata dywidendy nastąpi pod warunkiem, że do dnia 10 grudnia 2010 roku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna ostatecznie: nie przejmie kontroli nad bankiem z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez bezpośrednie lub pośrednie nabycie większościowego pakietu akcji, bądź nie nabędzie uprawnienia do przejęcia kontroli.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA w dniu 28 kwietnia 2010 roku podjęło uchwałę nr 4 o wypłacie dywidendy za rok 2009 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 61 209 tysięcy złotych.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Inteligo Financial Services SA w dniu 10 maja 2010 roku podjęło uchwałę nr 13 o wypłacie dywidendy za rok 2009 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 1 424 tysięcy złotych.

Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. w dniu 17 czerwca 2010 roku podjęło uchwałę nr 4 o wypłacie dywidendy za rok 2009 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 12 491 tysięcy złotych.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA w dniu 29 czerwca 2010 roku podjęło uchwałę nr 3 o wypłacie dywidendy za rok 2009 dla PKO Banku Polskiego SA w wysokości 29 000 tysięcy złotych.

13. Należności od banków

	30.06.2010	31.12.2009
Lokaty w bankach	2 417 755	1 133 859
Udzielone kredyty i pożyczki	565 220	481 666
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	105 427
Rachunki bieżące	117 173	354 587
Środki pieniężne w drodze	29 845	5 337
Razem	3 129 993	2 080 876
Odpis z tytułu utraty wartości należności	(33 162)	(27 109)
w tym odpis na należność od banku zagranicznego	(32 168)	(27 013)
Razem netto	3 096 831	2 053 767

14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	30.06.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe	3 572 275	2 202 847
emitowane przez Skarb Państwa	3 569 074	2 198 840
emitowane przez instytucje samorządowe	2 887	2 208
emitowane przez banki	314	1 799
Udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	6 713	10 108
Razem	3 578 988	2 212 955

15. Pochodne instrumenty finansowe

Rodzaj kontraktu	30.06.2010		31.12.2009	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	1 520 375	1 507 471	1 307 705	1 296 136
FRA	18 152	17 746	7 613	8 298
FX Swap	22 618	140 932	90 056	27 181
CIRS	81 602	1 472 928	402 221	33 699
Forward	94 108	47 565	24 167	49 349
Opcje	113 809	62 272	198 159	127 847
Inne	4 155	4 685	-	1 860
Razem	1 854 819	3 253 599	2 029 921	1 544 370

16. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Bank na dzień 30 czerwca 2010 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

- 1) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
- 2) zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

Charakterystykę stosowanych przez Bank zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych prezentuje poniższa tabela:

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Rodzaj relacji zabezpieczającej	Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (macro cash flow hedge).	Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (macro cash flow hedge).
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej.	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje CIRS, w których Bank płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN.	Transakcje IRS, w których Bank płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Pozycja zabezpieczana	1) Portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF. 2) Portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia).	Portfel kredytów w PLN indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 3M.
Efektywność zabezpieczenia	Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.	Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.
Data ustanowienia powiązania zabezpieczającego	Począwszy od 1 kwietnia 2009 roku, stopniowo w datach resetów CIRS desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń.	Maj, lipiec, grudzień 2009 Kwiecień – czerwiec 2010
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	Lipiec 2010 - styczeń 2017	Lipiec 2010 – grudzień 2012

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku:

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa					
	30.06.2010			31.12.2009		
	Aktywa	Zobowiązania	Razem	Aktywa	Zobowiązania	Razem
Interest Rate Swaps	6 508	1 881	4 627	7 610	93	7 517
Cross Interest Rate Swaps	876	1 207 505	(1 206 629)	344 651	25 219	319 432
Razem	7 384	1 209 386	(1 202 002)	352 261	25 312	326 949

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających w podziale na terminy do realizacji na dzień 30 czerwca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku.

Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 30 czerwca 2010 roku					
	Do 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 2 lata	2 – 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
IRS w tys. PLN	140 000	3 375 000	750 000	30 000	-	4 295 000
CIRS						
w tys. PLN	1 079 415	577 650	1 111 160	10 261 938	2 386 710	15 416 873
w tys. CHF	400 000	200 000	400 000	3 600 000	850 000	5 450 000
Typ instrumentu:	Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2009 roku					
	Do 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 2 lata	2 – 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
IRS w tys. PLN	260 000	140 000	-	30 000	-	430 000
CIRS						
w tys. PLN	418 155	1 115 740	1 666 295	9 022 190	3 314 055	15 536 435
w tys. CHF	150 000	400 000	600 000	3 250 000	1 200 000	5 600 000

Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (w tys. zł)
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku

	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Inne dochody całkowite z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych		
Inne dochody całkowite na początek okresu	147 254	-
Zyski/ straty odniesione na inne dochody całkowite w okresie	(1 202 393)	369 142
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat	1 398 691	(145 443)
Inne dochody całkowite na koniec okresu (brutto)	343 552	223 699
Efekt podatkowy	(65 275)	(42 500)
Inne dochody całkowite na koniec okresu (netto)	278 277	181 199
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	(24 709)	1 534

17. Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	30.06.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe	12 231 404	12 356 532
emitowane przez Skarb Państwa	7 098 538	5 362 314
emitowane przez banki centralne	4 999 000	6 994 218
emitowane przez instytucje samorządowe	133 866	-
Razem	12 231 404	12 356 532

18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	30.06.2010	31.12.2009
Kredyty i pożyczki brutto, w tym:	126 342 315	117 840 734
konsumpcyjne	24 622 762	23 344 509
gospodarcze	43 628 830	41 910 393
mieszkaniowe	57 608 765	52 120 376
Odsetki	481 958	465 456
Odpisy z tytułu utraty wartości na kredyty i pożyczki	(3 849 155)	(3 414 945)
Kredyty i pożyczki udzielone - netto	122 493 160	114 425 789
	30.06.2010	31.12.2009
Kredyty i pożyczki udzielone		
Należności wyceniane według metody grupowej (IBNR)	117 404 890	109 602 411
Należności wyceniane według metody zindywidualizowanej	4 881 535	4 677 152
Należności wyceniane według metody portfelowej	4 055 890	3 561 171
Kredyty i pożyczki udzielone - brutto	126 342 315	117 840 734
Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki portfelowej utraty wartości	(2 189 246)	(1 885 369)
Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki zindywidualizowanej utraty wartości	(1 070 478)	(971 326)
Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki grupowej utraty wartości (IBNR)	(589 431)	(558 250)
Odpisy - razem	(3 849 155)	(3 414 945)
Kredyty i pożyczki udzielone - netto	122 493 160	114 425 789

19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	30.06.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	8 817 346	7 904 769
emitowane przez Skarb Państwa	5 813 449	4 782 374
emitowane przez instytucje samorządowe	2 171 512	2 000 221
emitowane przez podmioty niefinansowe	666 326	786 873
emitowane przez banki	92 396	90 086
emitowane przez inne podmioty finansowe	73 663	245 215
Utrata wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(13 183)	(13 183)
Razem dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	8 804 163	7 891 586
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży brutto	105 037	76 504
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(1 893)	(2 393)
Razem kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	103 144	74 111
Razem inwestycyjne papiery wartościowe netto	8 907 307	7 965 697

20. Inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone

Na dzień 30 czerwca 2010 roku inwestycje Banku w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych zostały ujęte w cenach nabycia skorygowanych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Poniższe zestawienie przedstawia indywidualne wartości udziałów Banku w poszczególnych podmiotach podporządkowanych.

Na dzień 30 czerwca 2010 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Podmioty zależne			
KREDOBANK SA ¹	786 746	(423 723)	363 023
PKO BP BANKOWY PTE SA	205 786	-	205 786
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	128 288	-	128 288
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	70 000	-	70 000
Inteligo Financial Services SA	59 602	-	59 602
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	55 500	-	55 500
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ²	43 546	-	43 546
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	18 566	(10 666)	7 900
PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. ³	4 503	-	4 503
PKO Finance AB	172	-	172
Podmioty współzależne			
Centrum Haffnera Sp. z o.o.	44 371	-	44 371
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	-	17 498
Podmioty stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	146 500	-	146 500
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	29	-	29
Razem	1 769 596	(435 889)	1 333 707

1) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości akcji objętych przez PKO Bank Polski SA w ramach XX emisji akcji, wykazywanych na 30 czerwca 2010 roku w pozycji Inne aktywa w wysokości 157 925 tysięcy złotych.

2) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłaty dokonanej przez PKO Bank Polski SA, wykazywanej w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w wysokości 8 053 tysięcy złotych.

3) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłat dokonanych przez PKO Bank Polski SA, wykazywanych w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom w łącznej wysokości 113 310 tysięcy złotych.

*Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (w tys. zł)
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku*

Na dzień 31 grudnia 2009 roku	Wartość brutto	Utrata wartości	Wartość bilansowa
Podmioty zależne			
KREDOBANK SA	786 746	(423 723)	363 023
PKO BP BANKOWY PTE SA	205 786	-	205 786
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	-	186 989
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	128 288	-	128 288
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	70 000	-	70 000
Inteligo Financial Services SA	59 602	-	59 602
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	55 500	-	55 500
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. ¹	43 546	-	43 546
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	18 566	(10 666)	7 900
PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. ²	4 503	-	4 503
PKO Finance AB	172	-	172
Podmioty współzależne			
Centrum Haffnera Sp. z o.o.	44 371	-	44 371
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	-	17 498
Podmioty stowarzyszone			
Bank Pocztowy SA	146 500	-	146 500
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	(1 500)	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	29	-	29
Razem	1 769 596	(435 889)	1 333 707

1) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłaty dokonanej przez PKO Bank Polski SA, wykazywanej w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w wysokości 8 053 tysięcy złotych.

2) Zaangażowanie nie uwzględnia wartości dopłat dokonanych przez PKO Bank Polski SA, wykazywanych w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom w łączne wysokości 113 310 tysięcy złotych.

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych

	Wartość aktywów	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów	Zysk netto	% udziałów
30.06.2010					
Bank Pocztowy SA	3 883 311	3 595 803	161 598	2 708	25,0001
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	16 448	24	299	4	33,33
Agencja Inwestycyjna CORP SA	3 153	1 663	7 041	338	22,31
Razem	3 902 912	3 597 490	168 938	3 050	X
31.12.2009					
Bank Pocztowy SA	3 914 409	3 631 441	309 820	9 338	25,0001
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	16 291	25	573	34	33,33
Agencja Inwestycyjna CORP SA	3 710	2 073	14 823	479	22,31
Razem	3 934 410	3 633 539	325 216	9 851	X

Dane za 2009 rok pochodzą ze sprawozdań zbadanych przez biegłego rewidenta.

W I półroczu 2010 roku miały miejsce następujące zdarzenia w PKO Banku Polskim SA:

a) dotyczące WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o.

W dniu 26 lutego 2010 roku wszystkie posiadane przez PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. - spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA – udziały w spółce WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o. przeszły na własność spółki JEDYNKA SA z siedzibą w Rzeszowie w efekcie spełnienia wszystkich warunków zawartych w Warunkowej Umowie Sprzedaży Udziałów z dnia 23 listopada 2009 roku.

Cena sprzedaży wyżej wymienionych udziałów wyniosła 3 952 tysiące złotych.

b) dotyczące BFL Nieruchomości Sp. z o.o.

W dniu 5 marca 2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. o łączną kwotę 2 000 tysięcy złotych. W wyniku wyżej wymienionego podwyższenia kapitał zakładowy spółki wynosi 9 100 tysięcy złotych i dzieli się na 18 200 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA - za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Według stanu na 30 czerwca 2010 roku udział Bankowego Funduszu Leasingowego SA w kapitale zakładowym spółki i w głosach na zgromadzeniu wspólników wynosi 99,9945%.

c) dotyczące PKO Inwestycje - Międzyzdroje Sp. z o.o.

W dniu 26 marca 2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana zmiana nazwy spółki PKO Inwestycje – Międzyzdroje Sp. z o.o. na PKO BP Inwestycje – Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.

d) dotyczące Baltic Dom 2 Sp. z o.o.

W dniu 7 kwietnia 2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana zmiana nazwy spółki Baltic Dom 2 Sp. z o.o. na PKO BP Inwestycje – Sarnia Dolina Sp. z o.o.

e) dotyczące Bankowy Leasing Sp. z o.o.

W dniu 27 kwietnia 2010 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o łączną kwotę 2 700 tysięcy złotych. W wyniku wyżej wymienionego podwyższenia kapitał zakładowy spółki wynosi 19 000 tysięcy złotych i dzieli się na 38 000 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA - za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Według stanu na 30 czerwca 2010 roku udział Bankowego Funduszu Leasingowego SA w kapitale zakładowym spółki i w głosach na zgromadzeniu wspólników wynosi 99,9974%.

f) dotyczące PKO BP Inwestycje – Sarnia Dolina Sp. z o.o.

W dniu 23 czerwca 2010 roku PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. – spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA wniosła dopłatę do spółki PKO BP Inwestycje – Sarnia Dolina Sp. z o.o. w wysokości 210 tysięcy złotych.

oraz zdarzenia, które będą miały wpływ PKO Bank Polski SA w następnych kwartałach 2010 roku:

g) dotyczące KREDOBANK SA

W I półroczu 2010 roku PKO Bank Polski SA przekazał do KREDOBANK SA środki w wysokości 367,5 miliona UAH z tytułu zapisu na akcje nowej XX emisji. Wyżej wymienione podwyższenie zostało zarejestrowane w dniu 22 lipca 2010 roku.

h) dotyczące BFL Nieruchomości Sp. z o.o.

W dniu 24 czerwca 2010 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółka zależna od PKO Banku Polskiego SA - przekazała do spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. środki w wysokości 800 tysięcy złotych z tytułu objęcia udziałów w podwyższonym kapitale spółki. Wyżej wymienione podwyższenie kapitału wymaga zarejestrowania w Krajowym Rejestrze Sądowym.

21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne	30.06.2010	31.12.2009
Oprogramowanie	1 210 325	1 206 816
Inne, w tym nakłady	110 513	61 965
Razem	1 320 838	1 268 781

Rzeczowe aktywa trwałe	30.06.2010	31.12.2009
Grunty i budynki	1 446 729	1 466 018
Maszyny i urządzenia	560 078	562 195
Środki trwałe w budowie	74 350	160 362
Środki transportu	1 186	1 296
Nieruchomości inwestycyjne	193	322
Inne	96 584	101 756
Razem	2 179 120	2 291 949

22. Zobowiązania wobec banków

	30.06.2010	31.12.2009
Depozyty banków	2 330 000	1 399 985
Otrzymane kredyty i pożyczki	2 971 186	2 621 791
Rachunki bieżące	21 451	23 270
Inne depozyty z rynku pieniężnego	140 648	121 679
Razem	5 463 285	4 166 725

23. Zobowiązania wobec klientów

	30.06.2010	31.12.2009
Zobowiązania wobec ludności	91 842 591	86 627 306
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	44 418 331	37 613 105
Depozyty terminowe	46 807 976	48 746 371
Inne	616 284	267 830
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	28 242 257	27 736 114
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	10 263 540	8 784 705
Depozyty terminowe	16 261 792	17 298 043
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 534 989	1 421 527
Inne	181 936	231 839
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	7 982 985	9 680 980
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	3 010 526	3 355 753
Depozyty terminowe	4 965 526	6 296 093
Inne	6 933	29 134
Razem	128 067 833	124 044 400

24. Pozostałe zobowiązania

	30.06.2010	31.12.2009
Koszty do zapłacenia	279 836	201 827
Przychody pobierane z góry	308 815	252 675
Inne zobowiązania	1 203 522	865 415
Razem	1 792 173	1 319 917

25. Rezerwy

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2010 roku, w tym:	6 841	367 291	110 642	113 852	598 626
Rezerwa krótkoterminowa	6 841	27 277	110 642	113 852	258 612
Rezerwa długoterminowa	-	340 014	-	-	340 014
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	-	122 644	3 388	126 032
Wykorzystanie rezerw/ rozwiązanie rezerw	-	-	(72 840)	(55 111)	(127 951)
Stan na dzień 30 czerwca 2010 roku, w tym:	6 841	367 291	160 446	62 129	596 707
Rezerwa krótkoterminowa	6 841	27 277	105 532	62 129	201 779
Rezerwa długoterminowa	-	340 014	54 914	-	394 928

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 48 630 tysięcy złotych oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 10 696 tysięcy złotych.

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2009 roku, w tym:	6 841	364 945	77 782	111 785	561 353
Rezerwa krótkoterminowa	6 841	46 517	77 782	111 785	242 925
Rezerwa długoterminowa	-	318 428	-	-	318 428
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	-	75 988	6 021	82 009
Wykorzystanie rezerw/ rozwiązanie rezerw	-	(24 897)	(80 076)	(31 236)	(136 209)
Stan na dzień 30 czerwca 2009 roku, w tym:	6 841	340 048	73 694	86 570	507 153
Rezerwa krótkoterminowa	6 841	37 730	73 694	86 570	204 835
Rezerwa długoterminowa	-	302 318	-	-	302 318

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 50 662 tysięcy złotych oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 30 720 tysięcy złotych.

Rezerwy na sprawy sporne utworzone zostały w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

26. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe

Programy subemisji

Na dzień 30 czerwca 2010 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	480 000	2013.07.31	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	460 000	2025.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	199 786	2010.11.08	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	164 881	2012.01.02	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	36 000	2016.12.30	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka F	obligacje korporacyjne	13 000	2018.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Podmiot A	obligacje komunalne	11 000	2025.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		1 364 667		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją (maksymalne zobowiązanie Banku do objęcia papierów wartościowych):

Emitent papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	500 000	2025.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	199 786	2010.11.08	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	119 915	2012.01.02	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	44 500	2016.12.30	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka E	obligacje korporacyjne	13 000	2018.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Podmiot A	obligacje komunalne	15 000	2025.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Razem		892 201		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Bank subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i nieznajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Zobowiązania umowne

Na dzień 30 czerwca 2010 roku kwota zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych wynosiła 1 100 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 1 748 tysięcy złotych).

Udzielone zobowiązania finansowe

	30.06.2010	31.12.2009
Podmioty finansowe	1 249 599	1 131 047
Podmioty niefinansowe	26 612 666	24 683 557
Podmioty budżetowe	1 307 750	1 814 276
Razem	29 170 015	27 628 880
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	7 300 339	7 360 144

Udzielone zobowiązania finansowe zostały wykazane w wartościach nominalnych.

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

Gwarancje i poręczenia	30.06.2010	31.12.2009
Podmioty finansowe	2 049 232	373 918
Podmioty niefinansowe	6 752 955	5 066 241
Podmioty budżetowe	590 297	373 300
Razem	9 392 484	5 813 459

Pozabilansowe zobowiązania otrzymane

	30.06.2010	31.12.2009
finansowe	203 458	628 627
gwarancyjne	2 758 214	2 702 564
Razem	2 961 672	3 331 191

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank nie posiadał aktywów obciążonych zastawem zabezpieczającym.

27. Sprawy sporne

Według stanu na dzień 30 czerwca 2010 roku, łączna wartość postępowań sądowych, w których Bank jest pozwany wynosiła 182 619 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2009 roku 232 234 tysięcy złotych), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Banku wynosiła 87 361 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 71 114 tysięcy złotych).

Poniżej przedstawiono opis najistotniejszych spraw spornych PKO Banku Polskiego SA:

a) Postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2001 roku na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku podmiotom zewnętrznym. Dnia 29 grudnia 2006 roku UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty interchange za ograniczające konkurencję oraz nakazał ich zaniechania, jednocześnie nakładając m.in. na PKO Bank Polski SA karę pieniężną w kwocie 16 597 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank posiadał zobowiązanie na powyższą kwotę. Bank złożył odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK do sądu okręgowego w dniu 19 stycznia 2007 roku. Prezes UOKiK przekazał pod koniec października 2007 roku całość dokumentacji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, tj. odwołania banków od decyzji, zażalenia banków na rygor natychmiastowej wykonalności nadany rozstrzygnięciu decyzji oraz zażalenia banków na koszty postępowania. Sąd rozpoczął czynności wynikające z kodeksu postępowania cywilnego, w tym m.in. zaważwał strony do udzielenia odpowiedzi na odwołania. W dniu 21 stycznia 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w sprawie odwołania Banku od Decyzji Prezesa UOKiK nr DAR 15/2006 z dnia 29 grudnia 2006 roku, wydał Postanowienie, na mocy którego postanowił wstrzymać wykonanie przedmiotowej Decyzji w pkt I (nakaz zaniechania wspólnego ustalania wysokości stawek opłaty interchange). Po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku zmienił zaskarżoną Decyzję w zakresie pkt. I, II, III i V w ten sposób, że nie stwierdził stosowania praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na uczestniczeniu przez banki uczestników postępowania, w tym PKO Bank Polski SA w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski poprzez wspólne ustalanie wysokości stawek opłaty interchange pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu VISA i MasterCard w Polsce. W dniu 12 stycznia 2009 roku prezes UOKiK złożył apelację od wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylającego decyzję prezesa UOKiK. Odpowiedź na apelację została złożona przez Bank w dniu 13 lutego 2009 roku. W dniu 22 kwietnia 2010 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Na dzień 30 czerwca 2010 roku kwota zobowiązania z tytułu powyższej kary wynosiła 16 597 tysięcy złotych i od dnia 31 grudnia 2007 roku nie uległa zmianie.

W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 12 grudnia 2008 roku o nałożeniu na PKO Bank Polski SA kary pieniężnej za wprowadzenie w błąd konsumentów w trakcie kampanii reklamowej lokaty terminowej „Max Lokata”, Bank ustalił zobowiązanie na powyższą karę. Kwota zobowiązania na dzień 30 czerwca 2010 wynosiła 5 712 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 5 712 tysięcy złotych). W dniu 2 stycznia 2009 roku Bank złożył do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK. 10 marca 2010 roku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał wyrok oddalający odwołanie Banku i utrzymujący w mocy decyzję UOKiK z dnia 12 grudnia 2008 roku. Wyrok SOKiK został doręczony pełnomocnikowi procesowemu Banku w dniu 19 kwietnia 2010 roku. Wyrok nie jest prawomocny. W dniu 4 maja 2010 roku Bank wniósł apelację od wyroku.

b) Roszczenia restrykcyjne w stosunku do nieruchomości posiadanych przez Bank

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego toczą się trzy postępowania administracyjne o stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych wydanych przez organy administracji publicznej, a dotyczących nieruchomości posiadanych przez Bank, które to postępowania, w przypadku ich

negatywnego dla Banku rozstrzygnięcia skutkować mogą zgłoszeniem roszczeń reprivatyzacyjnych. Zważywszy na aktualny stan przedmiotowych postępowań dotyczących stwierdzenia nieważności decyzji i orzeczeń organów administracji publicznej, nie jest obecnie możliwe określenie ich ewentualnych negatywnych skutków finansowych dla Banku. Ponadto w odniesieniu do dwóch nieruchomości Banku zostały zgłoszone roszczenia przez byłych właścicieli (toczą się postępowania sądowe). Do dnia 30 czerwca 2010 roku nie nastąpiły dalsze zmiany w przedmiotowej sprawie.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA uważa, że prawdopodobieństwo zaistnienia poważnych roszczeń wobec Banku z tytułu powyższych postępowań jest niewielkie.

28. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia.

	30.06.2010	31.12.2009	30.06.2009
Kasa, środki w Banku Centralnym	4 839 343	6 993 966	2 759 166
Bieżące należności od instytucji finansowych	2 652 626	1 623 996	3 796 336
Razem	7 491 969	8 617 962	6 555 502

Przepływy pieniężne z tytułu odsetek i dywidend otrzymanych i wypłaconych

Przychody z tytułu odsetek - otrzymane	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Odsetki otrzymane z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	3 303 877	3 132 503
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	250 911	170 484
Odsetki otrzymane z tytułu lokat	81 946	102 518
Odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych	221 800	246 194
Odsetki otrzymane od papierów z portfela przeznaczone do obrotu	74 043	38 839
Pozostałe odsetki otrzymane (głównie z tytułu rachunków bieżących, zrealizowanych gwarancji, skupionych wierzytelności, korekt odsetek lat ubiegłych oraz odsetek od pozostałych należności sektora finansowego)	1 843 067	1 024 964
Przychody z tytułu odsetek - otrzymane - razem	5 775 644	4 715 502

Przychody z tytułu dywidend - otrzymane	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Dywidendy otrzymane od jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	75 231	88 220
Dywidendy otrzymane od pozostałych podmiotów	1 527	2 192
Przychody z tytułu dywidend - otrzymane - razem	76 758	90 412

Koszty z tytułu odsetek - zapłacone	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Odsetki zapłacone z tytułu depozytów	(2 041 670)	(1 284 495)
Odsetki zapłacone z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	(20 549)	(24 345)
Odsetki zapłacone z tytułu emisji papierów dłużnych	(42 445)	(63 166)
Pozostałe odsetki zapłacone (głównie z tytułu premii od dłużnych papierów wartościowych, odsetki od zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych, odsetki od rachunków bieżących środków funduszy specjalnego przeznaczenia)	(926 251)	(843 178)
Razem	(3 030 915)	(2 215 184)

29. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2003 roku; Nr 119, poz. 1115, z późn. zm.), PKO Bank Polski SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

	01.01.- 30.06.2010	01.01.- 30.06.2009
Przychody memorialowe z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	87 848	96 532
Przychody otrzymane kasowo z tytułu z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	53 013	38 052
Różnica pomiędzy przychodami memorialowymi a kasowymi – pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.	34 835	58 480

W dniu 29 listopada 2000 roku przyjęto ustawę o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. z 2000 roku, Nr 122, poz. 1310 z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku. Objęcie poręczeniami Skarbu Państwa należności wynikających z kredytów mieszkaniowych „starego” portfela spowodowało neutralizację ryzyka niespłacalności tych kredytów. Wykonanie przez Skarb Państwa umów poręczenia następuje w przypadku niedokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytów w terminach wynikających z umowy kredytowej. Odpowiedzialność Skarbu Państwa ma charakter posiłkowy i skutkuje wówczas, gdy egzekwowanie niespłaconej części kredytów i odsetek, które Bank ma obowiązek podjąć, zanim wystąpi z roszczeniem do Skarbu Państwa, okaże się nieskuteczne. Powyższa ustawa obejmuje poręczeniem 90% pozostałych do spłaty kwot kredytów zaciągniętych, a jeszcze niespłaconych przez spółdzielnie mieszkaniowe. W wyniku wykonania obowiązków poręczyciela Skarb Państwa, zgodnie z instytucją poręczenia, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (Banku) i staje się tym samym wierzycielem w stosunku do kredytobiorcy.

PKO Bank Polski SA prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu otrzymuje prowizje.

	01.01.- 30.06.2010	01.01.- 30.06.2009
Przychody z tytułu prowizji	3 716	3 631

Od 1 stycznia 1996 roku Bank został generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z czego otrzymuje prowizje od Budżetu Państwa.

	01.01.- 30.06.2010	01.01.- 30.06.2009
Przychody z tytułu prowizji	13 665	9 651

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku pomiędzy Ministrem Finansów a PKO Bankiem Polskim SA. Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji.

	01.01.- 30.06.2010	01.01.- 30.06.2009
Przychody z tytułu prowizji	16 354	21 890

Istotne transakcje PKO Banku Polskiego SA z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa

Podmiot	30.06.2010			31.12.2009		
	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym
Podmiot 1	458 250	-	305 500	1 533 250	-	1 155 500
Podmiot 2	440 055	-	276 489	357 919	-	286 807
Podmiot 3	409 952	400 030	398 088	414 164	-	400 225
Podmiot 4	343 732	27 220	248 275	327 619	141 797	245 258
Podmiot 5	266 667	130 401	940 930	316 667	-	130 146
Podmiot 6	180 655	191 536	149 345	200 000	179 408	85 000
Podmiot 7	73 026	21 112	326 974	-	-	-
Podmiot 8	72 460	-	-	78 498	-	-
Podmiot 9	57 650	-	12 295	38 272	-	11 644
Podmiot 10	53 078	29 185	12 922	35 905	25 192	4 139
Podmiot 11	50 751	85 356	31 249	59 466	39 944	106 898
Podmiot 12	45 511	19 358	-	54 613	-	-
Podmiot 13	41 458	-	-	41 082	-	-
Podmiot 14	38 494	-	-	42 978	-	-
Podmiot 15	25 593	-	2 008	29 469	-	945
Pozostałe istotne zaangażowania	116 356	1 093 020	2 223 243	378 014	3 540 719	857 527
Razem	2 673 688	1 997 218	4 927 318	3 907 916	3 927 060	3 284 089

Na dzień 30 czerwca 2010 roku oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2009 na powyższe należności nie zostały utworzone istotne odpisy z tytułu utraty wartości.

*Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (w tys. zł)
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku*

30. Transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo

Wszystkie opisane poniżej transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo zostały zawarte na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych. Terminy spłat transakcji mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do dziesięciu lat.

30 czerwca 2010 roku

Podmiot	Rodzaj powiązania	Należności netto	w tym kredyty brutto	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	Jednostka zależna	100	-	12 825	1 026	1 019	213	213	-
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	Jednostka zależna	72 361	72 085	24 358	1 542	1 530	26 808	636	-
KREDOBANK SA	Jednostka zależna	514 724	233 427	1	6 128	6 128	-	-	437 658
PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka zależna	113 310	-	5 978	2	2	369	143	1 500
Inteligo Financial Services SA	Jednostka zależna	224	-	112 393	875	32	30 967	2 310	-
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Jednostka zależna	29 807	-	57 717	2 516	2 279	21 341	21 341	2 500
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Jednostka zależna	142 930	68 070	30 508	6 458	4 825	6 018	192	455 586
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Jednostka zależna	-	-	3 856	2	2	79	79	10 000
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Jednostka zależna	12 412	-	6 519	71 399	71 260	128	128	467
Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka zależna	6 053	-	3 695	-	-	36	36	-
Fort Mokotów Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	7 323	1	1	118	118	-
POMERANKA Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	136 500	136 500	6 104	4 615	4 615	193	193	-
Wilanów Investments Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	151 730	151 730	11 436	4 977	4 977	40	40	48 270
PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotyła Sp. z o.o. *	Jednostka pośrednio zależna	12 668	12 668	104	512	512	-	-	-
Bankowy Leasing Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	629 589	629 091	772	15 145	15 026	5	5	70 363
BFL Nieruchomości Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	263 108	262 155	-	5 783	5 783	12	12	9 685
PKO BP Finat Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	4 998	4	4	104	80	-
Wisłok Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	1 106	338	338	-	-	-
PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o. **	Jednostka pośrednio zależna	15 260	15 260	130	413	413	-	-	50 000
PKO BP Faktoring SA	Jednostka pośrednio zależna	75 995	75 995	4 002	1 219	1 219	2	2	74 005
CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	-	-	1 235	4	4	-	-	-
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	32 576	32 519	21 925	371	371	274	274	-
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	4 921	3	3	66	66	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	158	3	3	-	-	-
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	219 866	219 866	7 344	2 600	2 600	4	4	-
Promenada Sopocka Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	45 915	45 915	927	549	549	-	-	-
Bank Pocztowy SA	Jednostka stowarzyszona	-	-	143	31	24	1 354	319	1 372
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynica SA	Jednostka stowarzyszona przeznaczona do sprzedaży	-	-	66	1	1	3	3	-
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Jednostka stowarzyszona	-	-	13 543	1	1	119	119	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	Jednostka stowarzyszona	64	-	60	320	-	1 288	-	-
RAZEM		2 475 192	1 955 281	344 147	126 838	123 521	89 541	26 313	1 161 406

* Poprzednia nazwa PKO Inwestycje – Międzyzdroje Sp. z o.o.

** Poprzednia nazwa Baltic Dom 2 Sp. z o.o.

*Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej (w tys. zł)
za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2010 roku*

31 grudnia 2009 roku

Podmiot	Rodzaj powiązania	Należności netto	w tym kredyty brutto	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	Jednostka zależna	37	-	14 895	582	582	757	757	-
Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	Jednostka zależna	75 678	74 765	28 632	3 586	3 586	45 397	1 247	-
KREDO BANK SA	Jednostka zależna	322 573	263 416	1 282	18 684	18 684	-	-	268 792
PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka zależna	113 310	-	6 291	947	947	2	2	-
Inteligo Financial Services SA	Jednostka zależna	10	-	113 229	1 833	1 833	54 250	688	-
Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Jednostka zależna	780	-	48 375	5 503	4 823	42 324	41 894	2 500
Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Jednostka zależna	341 337	95 285	5 196	27 415	27 415	12 554	1 477	423 569
Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Jednostka zależna	-	-	4 535	4	4	263	263	10 000
PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Jednostka zależna	8 590	-	3 875	91 219	90 733	318	318	466
PKO Finance AB	Jednostka zależna	-	-	-	-	-	230	-	-
Fort Mokołów Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka zależna	8 053	-	6 836	-	-	-	-	-
Fort Mokołów Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	8 253	1	1	40	40	-
POMERANKA Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	142 045	142 045	11 420	8 419	8 419	399	399	2 000
Wilanów Investments Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	149 642	149 642	1 007	7 775	7 775	-	-	358
PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotyła Sp. z o.o. *	Jednostka pośrednio zależna	12 668	12 668	286	34	34	676	227	1 500
Bankowy Leasing Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	544 216	543 827	713	16 962	16 962	40	40	72 469
BFL Nieruchomości Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	226 248	226 248	3 068	8 372	8 372	60	60	-
PKO BP Finat Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	-	-	4 870	7	7	179	179	-
Wisłok Inwestycje Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio zależna	57 427	57 427	158	3 371	3 371	2	2	-
PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o. **	Jednostka pośrednio zależna	15 260	15 260	823	881	881	-	-	-
PKO BP Faktoring SA	Jednostka pośrednio zależna	13 667	12 500	219	326	326	4	4	22 833
CENTRUM HAFNERA Sp. z o.o.	Jednostka współzależna	-	-	151	12	12	321	321	4 108
Centrum Obsługi Biznesu Sp z o.o.	Jednostka współzależna	32 627	32 627	23 313	1 146	1 146	686	686	-
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	4 904	5	5	151	151	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	-	-	328	5	5	-	-	-
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	229 852	229 852	6 999	10 196	10 196	27	27	-
Promenada Sopotka Sp. z o.o.	Jednostka pośrednio współzależna	45 555	45 555	689	1 926	1 926	1	1	-
Bank Pocztowy SA	Jednostka stowarzyszona	-	-	294	28	28	3 229	3 229	1 156
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Jednostka stowarzyszona przeznaczona do sprzedaży	-	-	4	5	5	46	46	-
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Jednostka stowarzyszona	-	-	437	1	1	47	47	-
Agencja Inwestycyjna CORP SA	Jednostka stowarzyszona	-	-	58	-	-	1 784	-	-
RAZEM		2 339 575	1 901 117	301 140	209 245	208 079	163 787	52 105	809 751

* Poprzednia nazwa PKO Inwestycje – Międzyzdroje Sp. z o.o.

** Poprzednia nazwa Baltic Dom 2 Sp. z o.o.

31. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO Banku Polskiego SA

a. krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wynagrodzenia otrzymane od PKO Banku Polskiego SA

Nazwisko i imię	Stanowisko	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Zarząd Banku			
Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu Banku	471	-
Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	424	139
Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu	463	160
Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	421	117
Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	461	118
Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu	270	-
Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu	460	160

Wynagrodzenia Członków Zarządu Banku, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2009 roku

Jerzy Pruski	Prezes Zarządu Banku	-	140
Tomasz Mironczuk	Wiceprezes Zarządu	-	120

Razem świadczenia krótkoterminowe dla członków Zarządu	2 970	954
---	--------------	------------

Rada Nadzorcza Banku			
Cezary Banasiński	Przewodniczący Rady Nadzorczej	21	5
Tomasz Zganiacz	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	21	-
Jan Bossak	Członek Rady Nadzorczej	21	20
Mirosław Czekaj	Członek Rady Nadzorczej	21	-
Ireneusz Fąfara	Członek Rady Nadzorczej	21	-
Błażej Lepczyński	Członek Rady Nadzorczej	21	5
Piotr Marczak	Członek Rady Nadzorczej	-	-
Alojzy Zbigniew Nowak	Członek Rady Nadzorczej	21	-

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2009 roku

Marzena Piszczyk	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	-	20
Eligiusz Jerzy Krześniak	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	-	15
Jacek Gdański	Członek Rady Nadzorczej	-	5
Jerzy Osiatyński	Członek Rady Nadzorczej	-	15
Urszula Pałaszek	Członek Rady Nadzorczej	-	15
Roman Sobiecki	Członek Rady Nadzorczej	-	15
Jerzy Stachowicz	Członek Rady Nadzorczej	-	5
Ryszard Wierzbą	Członek Rady Nadzorczej	-	20

Razem świadczenia krótkoterminowe dla członków Rady Nadzorczej	147	140
---	------------	------------

Razem świadczenia krótkoterminowe	3 117	1 094
--	--------------	--------------

Wynagrodzenia otrzymane od jednostek powiązanych (innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa)

Nazwisko i imię	Stanowisko	01.01- 30.06.2010	01.01- 30.06.2009
Zarząd Banku			
Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu Banku	20	-
Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu	19	110
Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu	23	110
Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu	16	53
Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu	19	53
Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu	19	89
Jerzy Pruski	Prezes Zarządu Banku	-	112
Tomasz Mironczuk	Wiceprezes Zarządu	-	109
Razem świadczenia krótkoterminowe dla Członków Zarządu		116	636
Rada Nadzorcza Banku			
Jacek Gdański	Członek Rady Nadzorczej	-	21
Razem świadczenia krótkoterminowe dla Członków Rady Nadzorczej		-	21
Razem świadczenia krótkoterminowe		116	657

b. świadczenia po okresie zatrudnienia

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia.

c. pozostałe świadczenia długoterminowe

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku nie wypłacono świadczeń zaliczanych do „pozostałych świadczeń długoterminowych”.

d. świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku nie wypłacono świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

e. płatności w formie akcji własnych

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2010 roku oraz odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku nie wypłacono świadczeń w formie płatności akcjami własnymi.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa i pracowników

	30.06.2010	31.12.2009
Pracownicy	1 460 950	1 384 420
Członkowie Zarządu	186	135
Członkowie Rady Nadzorczej Banku	2 699	2 466
Razem	1 463 835	1 387 021

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

32. Objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym

W I półroczu 2010 roku nie dokonano zmian w odniesieniu do wcześniej publikowanych sprawozdań finansowych.

33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem związanym z instrumentami finansowymi

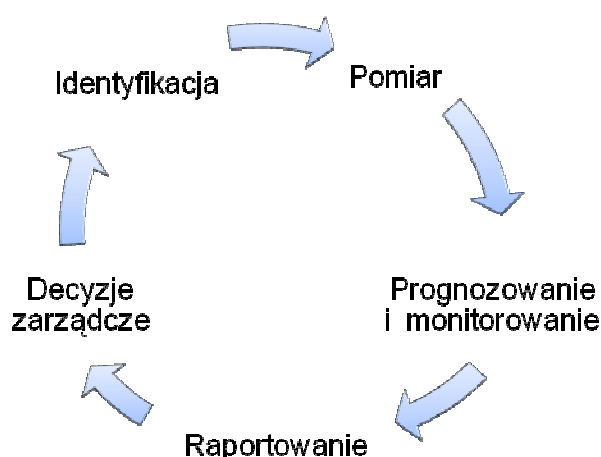
Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w PKO Banku Polskim SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym.

Działalność bankowa jest narażona na wiele rodzajów ryzyka, między innymi na ryzyko kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności, instrumentów pochodnych, operacyjne, braku zgodności, strategiczne i reputacji. Kontrolowanie wpływu tych rodzajów ryzyka na funkcjonowanie PKO Banku Polskiego SA należy do najważniejszych celów zarządzania Bankiem, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym w Banku składają się następujące elementy:

- identyfikacja ryzyka – identyfikacja aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz szacowanie istotności potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na Bank (częstotliwość, dotkliwość),
- pomiar ryzyka – zdefiniowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju i istotności ryzyka, dostępności danych oraz ilościowa kwantyfikacja ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar,
- prognozowanie i monitorowanie ryzyka – sporządzanie prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowanie odchyleń realizacji od prognoz oraz założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń),
- raportowanie ryzyka – cykliczne informowanie Kierownictwa o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań; zakres, częstotliwość oraz forma raportowania jest dostosowana do szczebla zarządczego odbiorców,
- decyzje zarządcze – podejmowanie decyzji wpływających na kształt procesu zarządzania lub poziom ryzyka (m.in.: wydawanie regulacji wewnętrznych, określanie tolerancji na ryzyko, ustalanie wysokości limitów i wartości progowych, wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem).

Schemat procesu zarządzania ryzykiem

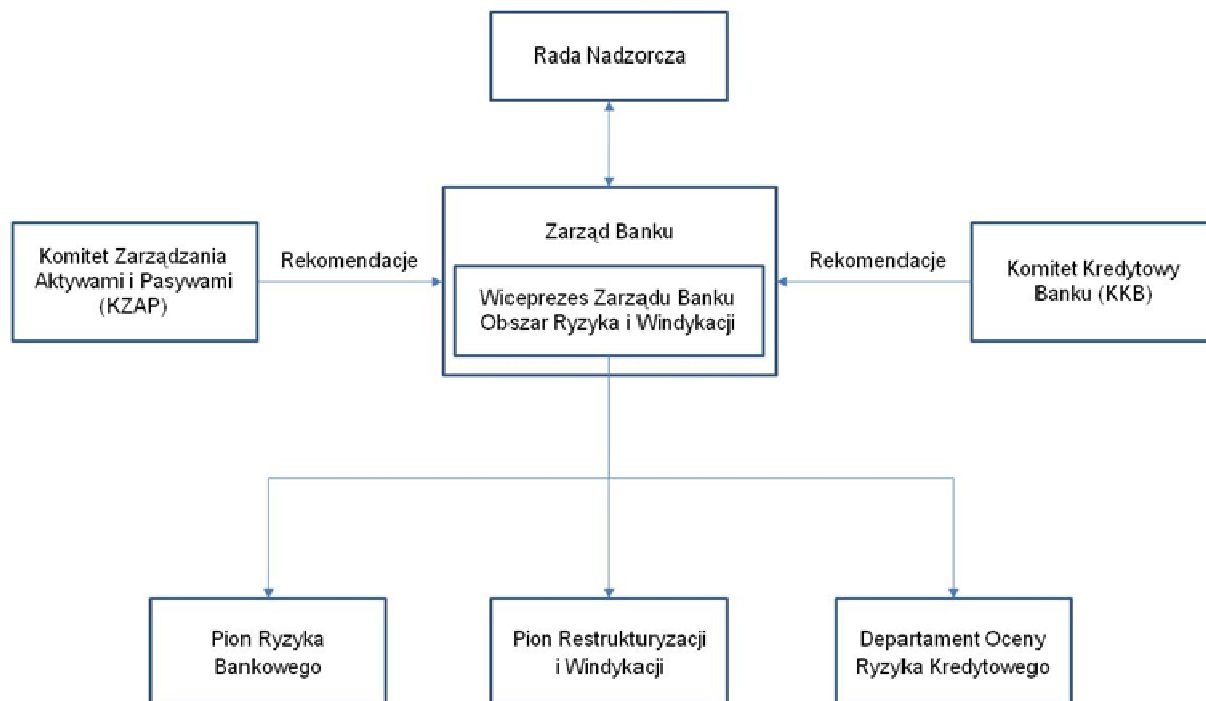

Zarządzanie ryzykiem w Banku opiera się na następujących zasadach:

- zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- obszar ryzyka i windykacji wspiera na bieżąco realizację celów biznesowych przy zachowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka,

- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- model zarządzania ryzykiem jest na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz uchwała regulacje wewnętrzne określające system zarządzania ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem – w zakresie przyznanych kompetencji – prowadzą komórki organizacyjne Centrali Banku zgrupowane w ramach Pionu Ryzyka Bankowego, Pionu Restrukturyzacji i Windykacji oraz Departament Oceny Ryzyka Kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym, ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem walutowym oraz ryzykiem płynności w Banku wspierają następujące komitety:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami („KZAP”),
- Komitet Kredytowy Banku („KKB”),
- Komitet Kredytowy Centrali („KKC”) i komitety kredytowe działające w regionalnych oddziałach detalicznych i korporacyjnych.

KZAP oraz KKB są komitetami, którym przewodniczy Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Ryzyka i Windykacji.

KZAP podejmuje decyzje w zakresie przyznanych kompetencji oraz wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w zakresie zarządzania portfelowym ryzykiem kredytowym, zarządzania ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem walutowym, ryzykiem płynności oraz zarządzania aktywami i pasywami Banku.

KKB podejmuje decyzje kredytowe w odniesieniu do pojedynczych znaczących wartościowo zaangażowań kredytowych, bądź wydaje rekomendacje w tym zakresie dla Zarządu Banku.

KKC wspiera swoimi rekomendacjami podejmowanie decyzji przez właściwych dyrektorów zarządzających i członków Zarządu Banku, a komitety kredytowe działające w regionach, dyrektorów

oddziałów i dyrektorów Regionalnych Oddziałów Korporacyjnych w odniesieniu do spraw o wyższym poziomie ryzyka.

Priorytetem PKO Banku Polskiego SA w I połowie 2010 roku było utrzymywanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnej bazy depozytowej, które warunkują wzrost portfela kredytowego Banku.

W konsekwencji tego w I połowie 2010 roku Bank:

- kontynuował działania mające na celu pozyskanie nowych depozytów od swoich klientów,
- uwzględniał w stosowanych metodach pomiaru ryzyka bankowego uwarunkowania wynikające z kryzysu finansowego (m.in. w zakresie scenariuszy stress-testowych).

W I połowie 2010 roku Bank nieznacznie złagodził prowadzoną od IV kwartału 2008 roku, politykę zaostrzonych wymogów kredytowych związanych z udzielaniem kredytów dla osób fizycznych w walutach obcych objawiającej się m.in. w zwiększonych wymogach dotyczących minimalnego wkładu własnego przy kredytach hipotecznych, w ograniczeniach w kredytowaniu klientów obciążonych wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz podniesieniu marż kredytowych dla nowo udzielanych kredytów dla klientów bankowości korporacyjnej oraz detalicznej. Liberalizacja polegała na zwiększeniu dopuszczalnego maksymalnego poziomu LTV dla kredytów mieszkaniowych udzielanych klientom indywidualnym w EURO.

Z uwagi na rosnące koszty utrzymania gospodarstw domowych Bank dokonał w I połowie 2010 roku aktualizacji parametrów wykorzystywanych w ocenie zdolności kredytowej klientów indywidualnych m.in. takich jak: minimalne wydatki stałe i wydatki na bieżącą konsumpcję.

33.1 Identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka

Istotność poszczególnych rodzajów ryzyka ustalana jest na poziomie Banku. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są trzy kategorie rodzajów ryzyka:

- z góry uznawane za istotne – podlegające aktywnemu zarządzaniu,
- potencjalnie istotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności,
- inne niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka (nieistotne i niemonitorowane).

Na podstawie informacji ilościowych i jakościowych, cyklicznie dokonywana jest w Banku ocena istotności poszczególnych rodzajów ryzyka. Wynikiem oceny jest przypisanie danemu rodzajowi ryzyka poziomu istotne/nieistotne.

33.2. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wiarytelności banku w wyniku pogorszenia się zdolności kontrahenta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank kieruje się następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie kredytu i cyklicznie w ramach monitorowania z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,
- oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,

- ryzyko kredytowe jest zdywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia prawne, marże kredytowe pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod ratingów wewnętrznych (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

33.2.1. Pomiar ryzyka portfelowego

Metody pomiaru ryzyka kredytowego

W celu określenia poziomu ryzyka kredytowego oraz opłacalności portfeli kredytowych Bank wykorzystuje różne metody pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD),
- oczekiwaną stratę kredytową (EL),
- wartość zagrożoną ryzykiem kredytowym (CVaR),
- miary efektywności metodologii scoringowych (Accuracy Ratio),
- udział i strukturę kredytów zagrożonych (wg MSR),
- wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych (wg MSR) odpisami aktualizacyjnymi z tytułu utraty wartości (coverage ratio),
- koszt ryzyka.

Bank systematycznie rozwija zakres wykorzystywanych mierników ryzyka kredytowego z uwzględnieniem wymagań metody ratingów wewnętrznych (IRB), jak również rozszerza zakres stosowania miar ryzyka w celu pełnego pokrycia portfela kredytowego Banku tymi metodami.

Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie produktów, ustalanie optymalnej wysokości punktów odjęcia oraz wyznaczanie stawek odpisów z tytułu utraty wartości.

PKO Bank Polski SA przeprowadza analizy oraz testy warunków skrajnych dotyczące wpływu potencjalnych zmian w otoczeniu makroekonomicznym na jakość portfela kredytowego Banku a wyniki prezentuje w raportach dla Kierownictwa Banku. Powyższe informacje umożliwiają identyfikowanie i podejmowanie działań ograniczających negatywne skutki wpływu niekorzystnych sytuacji rynkowych na wynik Banku.

Ocena ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych jest dokonywana w Banku z wykorzystaniem metod scoringowych i ratingowych, które są tworzone, rozwijane i nadzorowane przez Pion Ryzyka Bankowego. Funkcjonowanie tych metod wspierają specjalistyczne aplikacje informatyczne. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Banku, których głównym celem jest zapewnienie jednolitej i obiektywnej oceny ryzyka kredytowego w procesie kredytowania.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

W I połowie 2010 roku Bank nadal rozwijał metody ocen scoringowych w szczególności w zakresie walidacji modeli scoringowych dla nowych produktów kredytowych oferowanych w kanałach elektronicznych.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji (z wyłączeniem wybranych rodzajów transakcji dla małych i średnich przedsiębiorstw, których ocena oparta jest o podejście scoringowe). Miarami tej oceny są

ratingi: klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest rating łączny. Bank przygotowywał metodyki oraz rozwijał dedykowaną aplikację informatyczną w celu objęcia metodami scoringowymi części podmiotów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw bez względu na rodzaj wnioskowanej transakcji.

Informacja o ocenach ratingowych i scoringowych jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, przy ustalaniu kryteriów aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

W celu skrócenia czasu reakcji na zaobserwowane sygnały ostrzegawcze sygnalizujące wzrost poziomu ryzyka kredytowego, w I połowie 2010 roku Bank przygotowywał wsparcie Systemu Wczesnego Ostrzegania przez dedykowaną aplikację informatyczną.

Wprowadzone w grudniu 2009 roku nowe zasady oceny ryzyka związanego z transakcjami pochodnymi oraz monitorowania limitów na te transakcje pozwoliły na bardziej precyzyjne podejście do zarządzania indywidualnymi ekspozycjami klientów korporacyjnych dokonujących transakcji na instrumentach pochodnych.

33.2.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka kredytowego

Ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe

Należności od banków	Zaangażowanie	
	30.06.2010	31.12.2009
Należności z rozpoznaną utratą wartości	32 631	27 496
w tym oceniane metodą zindywidualizowaną	32 168	27 013
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	3 097 362	2 053 380
nieprzeterminowane	3 097 362	2 052 387
przeterminowane	-	993
Razem brutto	3 129 993	2 080 876
Odpisy z tytułu utraty wartości	(33 162)	(27 109)
Razem według wartości bilansowej (netto)	3 096 831	2 053 767

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zaangażowanie	
	30.06.2010	31.12.2009
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	8 167 360	7 500 728
w tym oceniane metodą zindywidualizowaną	4 111 470	3 939 557
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości	118 174 955	110 340 006
nieprzeterminowane	117 300 023	109 572 952
przeterminowane	874 932	767 054
Razem brutto	126 342 315	117 840 734
Odpisy z tytułu utraty wartości	(3 849 155)	(3 414 945)
Razem według wartości bilansowej (netto)	122 493 160	114 425 789

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	Zaangażowanie	
	30.06.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe z rozpoznaną utratą wartości	13 183	13 183
w tym oceniane metodą zindywidualizowaną	13 183	13 183
Dłużne papiery wartościowe bez rozpoznanej utraty wartości	8 804 163	7 891 586
nieprzeterminowane	8 804 163	7 891 586
Razem brutto	8 817 346	7 904 769
Odpisy z tytułu utraty wartości	(13 183)	(13 183)
Razem według wartości bilansowej (netto)	8 804 163	7 891 586

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe Banku na dzień 30 czerwca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	30.06.2010	31.12.2009
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 867 823	4 625 073
Należności od banków	3 096 831	2 053 767
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - dłużne papiery wartościowe	3 572 275	2 202 847
Pochodne instrumenty finansowe	1 854 819	2 029 921
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - dłużne papiery wartościowe	12 231 404	12 356 532
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	122 493 160	114 425 789
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	8 804 163	7 891 586
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	297 838	342 909
Razem	155 218 313	145 928 424

Pozycje pozabilansowe	30.06.2010	31.12.2009
Udzielone zobowiązania nieodwołalne	7 300 339	7 360 144
Udzielone gwarancje	5 420 148	4 274 985
Udzielone akredytywy	418 493	230 078
Gwarancje emisji	3 553 843	1 308 396
Razem	16 692 823	13 173 603

Aktywa finansowe wyceniane metodą zindywidualizowaną, wobec których wykazano indywidualną utratę wartości według wartości bilansowej brutto

	30.06.2010	31.12.2009
Należności od banków	32 168	27 013
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 111 470	3 939 557
sektor finansowy	-	6 209
kredyty gospodarcze	-	6 209
sektor niefinansowy	4 105 261	3 917 272
kredyty konsumpcyjne	40 776	33 454
kredyty mieszkaniowe	672 509	616 568
kredyty gospodarcze	3 391 976	3 267 250
sektor budżetowy	6 209	16 076
kredyty gospodarcze	6 209	16 076
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 183	13 183
emitowane przez podmioty niefinansowe	13 183	13 183
Razem	4 156 821	3 979 753

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

PKO Bank Polski SA dokonuje miesięcznego przeglądu ekspozycji kredytowych w celu zidentyfikowania ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz utworzenia odpisów lub rezerw. Na proces ustalania odpisów i rezerw składają się następujące etapy:

- rozpoznanie przesłanek utraty wartości i zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania tych przesłanek,
- rejestrowanie w systemach informatycznych Banku zdarzeń istotnych z punktu widzenia rozpoznania przesłanek utraty wartości ekspozycji kredytowych,
- ustalenie metody pomiaru utraty wartości,
- dokonanie pomiaru utraty wartości i ustalenie odpisu lub rezerwy,

- weryfikacja i agregacja wyników pomiaru utraty wartości,
- ewidencja wyników pomiaru utraty wartości.

W PKO Banku Polskim SA stosowane są trzy metody oszacowania utraty wartości:

- metoda zindywidualizowana, stosowana dla kredytów indywidualnie znaczących, spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości lub restrukturyzowanych,
- metoda portfelowa, stosowana dla kredytów nieznaczących indywidualnie, dla których stwierdzono przesłankę indywidualnej utraty wartości,
- metoda grupowa (IBNR), stosowana dla kredytów, w odniesieniu do których nie zidentyfikowano przesłanek indywidualnej utraty wartości, ale stwierdzono możliwość wystąpienia poniesionych ale nie rozpoznanych strat.

Struktura portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych PKO Banku Polskiego SA została zamieszczona w Nocie 18 Kredyty i pożyczki udzielone klientom.

Koncentracja ryzyka kredytowego w Banku

Bank definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależna jest od wspólnego czynnika ryzyka. Bank analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- największych podmiotów,
- największych grup kapitałowych,
- branż,
- regionów geograficznych,
- walut,
- ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Koncentracja wobec największych podmiotów

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71 ust. 1 tej ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 20% funduszy własnych skonsolidowanych w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest podmiotem powiązaniem z Bankiem lub 25% funduszy własnych skonsolidowanych w przypadku, gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z Bankiem.

Ponadto ustawodawca w art. 71 ust. 2 ustawy Prawo bankowe określił, że zaangażowanie Banku w transakcje z podmiotami, wobec których zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych Banku, nie może łącznie przekroczyć 800% tych funduszy.

Na dzień 30 czerwca 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku limity koncentracji nie były przekroczone.

Na dzień 30 czerwca 2010 roku poziom ryzyka koncentracji PKO Banku Polskiego SA wobec pojedynczych zaangażowań był niewielki – największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 7,2% funduszy własnych Banku.

Koncentracja wobec największych grup kapitałowych

Największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA w grupę kapitałową kredytobiorców wynosi 1,13% portfela kredytowego Banku.

Na dzień 30 czerwca 2010 roku poziom ryzyka koncentracji w grupę kapitałową kredytobiorców był niewielki – największa koncentracja zaangażowania PKO Banku Polskiego SA wyniosła 8,5% funduszy własnych Banku.

Koncentracja wobec segmentów branżowych

W Banku stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

W stosunku do 31 grudnia 2009 roku wzrosło zaangażowanie Banku w sekcje branżowe o około 1,3 miliardów złotych. Łączne zaangażowanie w cztery największe grupy branż „Przetwórstwo przemysłowe”, „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli...”, „Obsługa i wynajem nieruchomości...” oraz „Budownictwo” wyniosło ok. 63% wartości portfela kredytów objętych analizą branżową.

Koncentracja wobec regionów geograficznych

Portfel kredytowy Banku jest zdywersyfikowany pod względem koncentracji geograficznej.

Na dzień 30 czerwca 2010 roku największa koncentracja portfela kredytowego Banku występuje w regionie mazowieckim. Połowa portfela kredytowego Banku skupiona jest w czterech regionach: mazowieckim, śląsko-opolskim, wielkopolskim i małopolsko-świętokrzyskim, co jest zbieżne z dominacją tych regionów zarówno pod względem populacji jak i gospodarki Polski.

Koncentracja walutowa ryzyka kredytowego

Na dzień 30 czerwca 2010 roku udział ekspozycji w walutach wymienialnych, innych niż PLN, w portfelu Banku wyniósł 24,2%. Największą część zaangażowania walutowego Banku stanowią ekspozycje w CHF i stanowią 77,2% portfela walutowego Banku.

Inne rodzaje koncentracji

Zgodnie z Rekomendacją S Komisji Nadzoru Bankowego Bank stosuje wewnętrzne limity dotyczące portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie. W I połowie 2010 roku limity te nie zostały przekroczone.

33.2.3. Raportowanie ryzyka kredytowego

W Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego, których odbiorcami są m.in.: KZAP, KKB, Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają informację o historycznej wysokości ryzyka kredytowego oraz o prognozie poziomu ryzyka kredytowego.

33.2.4. Decyzje zarządcze dotyczące ryzyka kredytowego

Do podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym stosowanych w Banku należą:

- reguły określania dostępności do kredytowania, w tym punkty odcięcia – minimalna liczba punktów przyznawanych w wyniku oceny wiarygodności z wykorzystaniem systemu scoringowego (dla klienta indywidualnego), bądź klasa ratingu klienta oraz klasa ratingu łącznego (dla klienta instytucjonalnego), od których można dokonać z klientem transakcji kredytowej,
- minimalne warunki transakcji określone dla danego typu transakcji (np. minimalna wartość LTV, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenie),
- minimalne marże kredytowe – marże na ryzyko kredytowe związane z dokonaniem przez Bank określonej transakcji kredytowej z danym klientem instytucjonalnym, przy czym oferowane klientowi oprocentowanie nie może być niższe od stawki referencyjnej powiększonej o marżę na ryzyko kredytowe,
- limity koncentracji – limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, limity branżowe i na ekspozycje zabezpieczone hipotecznie,

- limity kompetencyjne – określają maksymalny poziom uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych wobec klientów Banku, limity zależą przede wszystkim od kwoty zaangażowania kredytowego Banku w stosunku do klienta (lub grupy klientów powiązanych) i okresu transakcji kredytowej; wysokość limitów kompetencyjnych zależy od poziomu podejmowania decyzji kredytowej (w strukturze organizacyjnej Banku).

Szczególną rolę w ustanawianiu minimalnych warunków transakcji stanowi polityka zabezpieczeń w zakresie ryzyka kredytowego. Prowadzona przez Bank polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie ryzyka kredytowego, na jakie narażony jest Bank, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń dających możliwie najwyższy poziom odzysku w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych wierzytelności.

Przy przyjmowaniu prawnych zabezpieczeń kredytów Bank stosuje następujące zasady:

- w przypadku znacznych kwotowo kredytów ustanawianych jest kilka rodzajów zabezpieczeń, z uwzględnieniem, jeśli jest to możliwe, łączenia zabezpieczeń osobistych z rzeczowymi,
- preferowane jest przyjmowanie zabezpieczeń płynnych tj. zabezpieczeń rzeczowych, w stosunku do których istnieje znaczne prawdopodobieństwo szybkiego zaspokojenia się przez Bank, przy uzyskaniu ceny zbliżonej do wartości składników określonych przy przyjmowaniu zabezpieczeń,
- zabezpieczenia narażone na ryzyko znacznych niekorzystnych wahań wartości spełniają rolę pomocniczą,
- w przypadku przyjęcia zabezpieczenia rzeczowego, jako dodatkowe zabezpieczenie przyjmowany jest przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotu tego zabezpieczenia lub umowa ubezpieczenia wystawiona na rzecz Banku,
- skuteczne ustanowienie zabezpieczeń zgodnie z treścią umowy jest warunkiem uruchomienia środków pieniężnych.

Ustanawianie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz rodzaju klienta. Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie rynku mieszkaniowego zabezpieczenie obligatoryjnie ustanawiane jest w postaci hipoteki na nieruchomości. Do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego (w zależności od rodzaju kredytu oraz jego kwoty) stosuje się podwyższoną marżę kredytową lub/i przyjmuje się zabezpieczenie w formie przelewu wierzytelności z umowy na wybudowanie lokalu, weksła, poręczenia czy też ubezpieczenie wierzytelności.

Przy udzielaniu kredytów detalicznych dla klientów indywidualnych przyjmuje się najczęściej zabezpieczenie osobiste (poręczenie cywilne, poręczenie weksłowe) albo ustanawia się zabezpieczenia na rachunku bankowym klienta, na samochodzie lub papierach wartościowych.

Zabezpieczenie kredytów przeznaczonych na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów korporacyjnych ustanawia się m.in.: na wierzytelnościach gospodarczych, rachunkach bankowych, rzeczach ruchomych, nieruchomościach czy papierach wartościowych.

33.3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach aktywnych i pasywnych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku niekorzystnych zmian stóp procentowych na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie ryzyka poniesienia straty z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu.

33.3.1. Pomiar ryzyka stopy procentowej

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank w szczególności wykorzystuje miarę wartości zagrożonej (VaR), miarę wrażliwości dochodu odsetkowego, testy warunków skrajnych oraz luki przeszacowań.

33.3.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka stopy procentowej

Ekspozycja PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej kształtowała się w I półroczu 2010 roku w ramach przyjętych limitów. Bank był narażony głównie na ryzyko złotej stopy procentowej, które na dzień 30 czerwca 2010 roku odpowiadało za ok. 97% wartości zagrożonej (VaR). Ryzyko stopy procentowej zdefiniowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań aktywów i zobowiązań.

VaR Banku oraz analizę stress-testową narażenia PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2010	31.12.2009
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)	14 565	17 086
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (tys. PLN) (testy warunków skrajnych)	354 438	164 418

Na dzień 30 czerwca 2010 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 14 565 tysięcy złotych, co stanowiło ok. 0,09% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2009 roku miara VaR dla Banku wyniosła 17 086 tysięcy złotych, co stanowiło ok. 0,10% funduszy własnych Banku*.

33.3.3. Raportowanie ryzyka stopy procentowej

W PKO Banku Polskim SA opracowywane są raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym oraz półrocznym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko stopy procentowej oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

33.3.4. Decyzje zarządcze dotyczące ryzyka stopy procentowej

Do głównych narzędzi zarządzania ryzykiem stopy procentowej należą:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej,
- 3) określenie dopuszczalnych typów transakcji opartych na stopie procentowej.

W Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej, m.in. na: wrażliwość cenową, wrażliwość dochodu odsetkowego, a także limity strat. Limity i wartości progowe zostały wyznaczone z uwzględnieniem poszczególnych portfeli Banku.

33.4. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu niekorzystnych zmian kursów walutowych. Ryzyko walutowe jest generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczenie ryzyka poniesienia straty wynikającej z niedopasowania struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych do akceptowalnego poziomu.

33.4.1. Pomiar ryzyka walutowego

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w Banku model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

33.4.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka walutowego

VaR Banku oraz analizę stress-testową aktywów finansowych PKO Banku Polskiego SA narażonych na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2010	31.12.2009
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (tys. PLN)	19 305*	1 092
Zmiana kursów WAL/PLN o 15% (tys. PLN) (testy warunków skrajnych)	33 229*	4 440

* W przypadku wyłączenia z kalkulacji VaR oraz testów warunków skrajnych pozycji walutowej w UAH wynikającej z procesu obejmowania akcji KREDOBANK SA wartość VaR 10-d przy poziomie ufności 99% na dzień 30 czerwca 2010 roku wyniosłaby ok. 3 242 tysięcy złotych, a wartość scenariusza stress testowego, jakim jest zmiana PLN o 15%, ukształtowałaby się na poziomie ok. 9 541 tysięcy złotych. Pozycja w UAH, o której mowa powyżej, w dniu 22 lipca 2010 roku została przekształcona w pozycję strukturalną.

Ryzyko walutowe zarówno na dzień 30 czerwca 2010 roku jak i na dzień 31 grudnia 2009 roku kształtowało się na niskim poziomie. Obserwowany wzrost poziomu ryzyka walutowego na dzień 30

* Wielkość funduszy wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności.

czerwca 2010 roku wynikał z otwartej długiej pozycji walutowej w UAH związanej z procesem nabywania przez Bank akcji nowej emisji KREDOBANK SA.

Wielkość pozycji walutowych w PKO Banku Polskim SA prezentuje poniższa tabela:

Pozycja walutowa	30.06.2010	31.12.2009
USD	(8 420)	(6 777)
GBP	(726)	1 507
CHF	(32 466)	(3 594)
EUR	81 517	24 748
Pozostałe (Globalna Netto)	181 624	13 715

* Wysoka wartość pozycji globalnej netto w walutach pozostałych wynika z otwartej długiej pozycji walutowej w UAH związanej z procesem nabywania przez Bank akcji nowej emisji KREDOBANK SA. W przypadku wyłączenia pozycji walutowej w UAH wartość pozycji walutowej globalnej netto w walutach pozostałych wyniosłaby ok. 23 699 tysięcy złotych.

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jakie narażony jest Bank. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie transakcje walutowe, jakie zostają zawarte, bilansowe i pozabilansowe. Narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych VaR 10-dniowy dla pozycji walutowej Banku na dzień 30 czerwca 2010 roku wynosił ok. 0,12%).

33.4.3. Raportowanie ryzyka walutowego

W PKO Banku Polskim SA opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym oraz półrocznym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

33.4.4. Decyzje zarządcze dotyczące ryzyka walutowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,
- 3) określenie dopuszczalnych typów transakcji walutowych oraz stosowanych w tych transakcjach kursów walutowych.

Wielkości, na które nałożone są limity i wartości progowe w Banku to m.in.: pozycje walutowe, wartość zagrożona obliczana w horyzoncie 10-dniowym oraz strata dzienna na rynku walutowym.

33.5. Zarządzanie ryzykiem płynności

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury sprawozdania z sytuacji finansowej, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zobowiązań pozabilansowych zapewniającej wysokość środków finansowych odpowiednią dla wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego.

Podstawą polityki Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz budowa stabilnej bazy depozytowej. W polityce zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

33.5.1. Pomiar ryzyka płynności

W Banku wykorzystywane są następujące miary ryzyka płynności:

- 1) kontraktowa i urealniona luka płynności,
- 2) rezerwa płynności,
- 3) miary stabilności portfela depozytów i kredytów,
- 4) testy warunków skrajnych (stress-testy płynności).

33.5.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka płynności

Poniżej prezentowane luki płynności zawierają między innymi urealnienia pozycji bilansowych Banku dotyczące osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 36 miesiące	36 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
								30.06.2010
Urealniona luka okresowa	3 442 584	14 981 150	(1 264 774)	1 049 373	2 598 384	1 445 719	4 782 953	(27 035 389)
Urealniona skumulowana luka okresowa	3 442 584	18 423 734	17 158 960	18 208 333	20 806 717	22 252 436	27 035 389	-
								31.12.2009
Urealniona luka okresowa	7 011 756	15 934 717	(3 179 007)	430 828	3 538 553	1 468 080	4 446 685	(29 651 612)
Urealniona skumulowana luka okresowa	7 011 756	22 946 473	19 767 466	20 198 294	23 736 847	25 204 927	29 651 612	-

We wszystkich przedziałach skumulowana luka płynności PKO Banku Polskiego SA wykazywała wartości dodatnie na dzień 30 czerwca 2010 oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami*.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na 30 czerwca 2010 roku oraz na 31 grudnia 2009 roku:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2010	31.12.2009
Rezerwa płynności do 1 miesiąca* (mln PLN)	11 385	16 030

*Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwany i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 30 czerwca 2010 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 95% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. 0,9 p.p. w porównaniu do końca 2009 roku.

33.5.3. Raportowanie ryzyka płynności

W PKO Banku Polskim SA opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym oraz półrocznym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

33.5.4. Decyzje zarządcze dotyczące ryzyka płynności

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem płynności w PKO Banku Polskim SA są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, w tym w szczególności plany awaryjne,
- 2) limity i wartości progowe ograniczające ryzyko płynności,
- 3) transakcje depozytowe, lokacyjne, pochodne, w tym walutowe transakcje strukturalne, oraz transakcje kupna i sprzedaży papierów wartościowych,
- 4) transakcje zapewniające długoterminowe finansowanie działalności kredytowej.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w Banku przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

* W dniu 23 lipca 2010 roku WZA PKO Banku Polskiego SA przyjęło uchwałę o warunkowej wypłacie dywidendy w kwocie 2 375 mln PLN w dniu 20 grudnia 2010 roku, co obniżyłoby wartość urealnionej luki płynności o tę kwotę począwszy od przedziału (3,6] miesięcy.

33.6. Zarządzanie ryzykiem instrumentów pochodnych

Ryzyko instrumentów pochodnych jest to ryzyko poniesienia straty wynikające z zajęcia przez Bank pozycji w instrumentach finansowych, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) wartość instrumentu zmienia się wraz ze zmianą instrumentu bazowego,
- 2) nie wymaga żadnej inwestycji początkowej netto lub wymaga tylko niewielkiej inwestycji początkowej netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych,
- 3) jego rozliczenie ma nastąpić w przyszłości.

W ramach ryzyka instrumentów pochodnych wyróżnia się następujące typy ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko stopy procentowej lub ryzyko walutowe oraz ryzyko płynności.

Celem zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych jest ograniczenie ryzyka poniesienia straty na instrumentach pochodnych do akceptowalnego poziomu określonego przez ogólny profil ryzyka Banku. Proces zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych w Banku jest zintegrowany z zarządzaniem ryzykami: stopy procentowej, walutowym, płynności oraz kredytowym.

33.6.1. Pomiar ryzyka instrumentów pochodnych

Do pomiaru ryzyka instrumentów pochodnych w Banku wykorzystywany jest m.in. model wartości zagrożonej (VaR), opisany w rozdziale dotyczącym ryzyka stopy procentowej lub w rozdziale dotyczącym ryzyka walutowego w zależności od czynnika ryzyka, od którego zależy wartość instrumentu.

33.6.2. Prognozowanie i monitorowanie ryzyka instrumentów pochodnych

Monitorowanie ryzyka instrumentów pochodnych odbywa się w ramach monitorowania pozostałych rodzajów ryzyka finansowego oraz ryzyka kredytowego. Szczególną uwagę Bank przykładają do monitorowania ryzyka finansowego związanego z utrzymywanym portfelem opcji walutowych oraz ryzyka kredytowego klienta, wynikającego z jego należności wobec Banku z tytułu zawartych instrumentów pochodnych.

33.6.3. Raportowanie ryzyka instrumentów pochodnych

W PKO Banku Polskim SA opracowywane są raporty dotyczące ryzyka instrumentów pochodnych w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym oraz półrocznym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko instrumentów pochodnych oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku.

33.6.4. Decyzje zarządcze dotyczące ryzyka instrumentów pochodnych

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko instrumentów pochodnych,
- 3) umowy ramowe (ISDA – International Swaps and Derivatives Association, ZBP – Związek Banków Polskich) określające m.in. mechanizmy rozliczeniowe.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty pochodne w podziale na portfel bankowy i handlowy, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka.

Szczególne znaczenie dla ograniczenia ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi mają umowy ramowe zawierane przez Bank z głównymi kontrahentami na bazie standardu opracowanego przez Związek Banków Polskich (banki krajowe) oraz ISDA (banki zagraniczne i instytucje kredytowe), które umożliwiają kompensację zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (Credit Support Annex).

33.7. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej przez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji PKO Banku Polskiego SA na zdarzenia od niej niezależne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na płaszczyźnie rozwiązań systemowych, jak i bieżącego zarządzania tym ryzykiem. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest na poziomie Centrali PKO Banku Polskiego SA. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdą jednostkę organizacyjną Banku.

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- instrumenty kontrolne,
- instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- wartości progowe kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- plany awaryjne,
- ubezpieczenia,
- outsourcing.

Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego obejmuje ryzyko operacyjne powstające w istniejących produktach, procesach oraz aplikacjach informatycznych Banku i jest przeprowadzana z wykorzystaniem:

- zgromadzonych danych o zdarzeniach operacyjnych,
- wyników audytu wewnętrznego,
- wyników kontroli wewnętrznej funkcjonalnej,
- kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).

Pomiar ryzyka operacyjnego w Banku ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu zdefiniowanych miar ryzyka.

Bank regularnie monitoruje poziom KRI oraz zdarzenia operacyjne przekraczające kwotę progową określoną dla ryzyka operacyjnego.

W PKO Banku Polskim SA opracowywane są raporty dotyczące ryzyka operacyjnego w trybie kwartalnym. Odbiorcami raportów są Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- profilu ryzyka operacyjnego PKO Banku Polskiego SA, wynikającego z procesu identyfikacji i oceny zagrożeń dla produktów, procesów i aplikacji informatycznych Banku,
- wyniku pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego,
- zdarzeń operacyjnych i ich skutków finansowych,
- najważniejszych projektów i przedsięwzięć z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W przypadku, gdy poziom ryzyka operacyjnego jest wysoki Bank podejmuje następujące działania:

- unikanie ryzyka – wycofanie się ze zbyt ryzykownej działalności lub jej niepodejmowanie, jeżeli brak jest możliwości jej zarządzania,
- ograniczanie rozmiarów działalności obciążonej zbyt wysokim poziomem ryzyka, jeżeli występuje możliwość jej zarządzania i podjęcie działań ograniczających poziom ryzyka,
- transfer ryzyka – ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania Banku.

33.8. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Banku, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest utrwalanie wizerunku Banku jako instytucji działającej zgodnie z prawem, przyjętymi standardami postępowania, godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

W Banku prowadzona jest identyfikacja i ocena ryzyka braku zgodności. Do identyfikacji ryzyka braku zgodności wykorzystuje się informacje o przypadkach braku zgodności i przyczynach ich wystąpienia, w tym informacje będące wynikiem przeprowadzenia audytu wewnętrznego, kontroli funkcjonalnej oraz kontroli zewnętrznych.

Dokonując oceny określa się charakter i potencjalną skalę strat oraz wskazuje w jaki sposób można ograniczyć lub wyeliminować ryzyko braku zgodności. Ocena przeprowadzana jest w formie warsztatów.

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka braku zgodności Banku prowadzone jest w cyklach kwartalnych. Odbiorcami raportów są Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają między innymi informacje na temat:

- przypadków braku zgodności,
- najważniejszych działań dostosowawczych w Banku.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odnosi się w szczególności do następujących zagadnień:

- zapobiegania angażowaniu Banku w działalność niezgodną z prawem,
- zapewnienia ochrony informacji,
- propagowania standardów etycznych i monitorowania ich funkcjonowania,
- zarządzania konfliktami interesów,
- zapobiegania sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- niezwłocznego, uczciwego i profesjonalnego rozpatrywania skarg, wniosków i reklamacji klientów.

33.9. Zarządzanie ryzykiem strategicznym

Ryzyko strategiczne jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest identyfikacja zagrożeń dotyczących wyznaczania i realizacji celów strategicznych Banku oraz ograniczanie ich negatywnego wpływu na realizację przyjętej strategii biznesowej.

Przy dokonywaniu pomiaru poziomu ryzyka strategicznego Bank uwzględnia:

- czynniki zewnętrzne,
- czynniki związane ze wzrostem i rozwojem działalności bankowej,
- czynniki związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi,
- czynniki związane z działalnością inwestycyjną,
- czynniki związane z kulturą organizacji.

Monitorowanie poziomu ryzyka strategicznego dokonywane jest w Banku w okresach co najmniej rocznych.

Raportowanie ryzyka strategicznego prowadzone jest w Banku w okresach rocznych. Odbiorcami raportów o poziomie ryzyka strategicznego są Zarząd Banku oraz dyrektorzy zarządzający Centrali Banku.

Zarządzanie ryzykiem strategicznym w Banku dotyczy przede wszystkim podejmowania działań w przypadku wystąpienia podwyższonego poziomu ryzyka strategicznego.

33.10. Zarządzanie ryzykiem reputacji

Ryzyko reputacji jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych odchyleń od zaplanowanego wyniku finansowego Banku wskutek pogorszenia się wizerunku Banku.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty reputacyjnej.

Wskaźniki ryzyka reputacji są obliczane na podstawie rocznej oceny zidentyfikowanych w danym roku kalendarzowym negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych dla poszczególnych kategorii zdarzeń wizerunkowych. Podstawowymi narzędziami wykorzystywanymi do określania poziomu ryzyka reputacji Banku są:

- katalog kategorii zdarzeń wizerunkowych zawierający wykaz kategorii zdarzeń wizerunkowych wraz z przypisanymi do nich wagami,
- rejestr zdarzeń wizerunkowych zawierający wykaz zaistniałych negatywnych zdarzeń wizerunkowych pogrupowanych według kategorii zdarzeń wizerunkowych.

Monitorowanie zdarzeń wizerunkowych prowadzone jest na bieżąco i obejmuje:

- monitorowanie zewnętrznych i wewnętrznych kanałów komunikacji Banku z otoczeniem pod kątem identyfikacji negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych,
- gromadzenie i analizowanie informacji dotyczących wystąpienia albo możliwości wystąpienia zdarzenia wizerunkowego,
- rejestrowanie danych o zidentyfikowanych negatywnych skutkach zdarzeń wizerunkowych.

Raportowanie ryzyka reputacji jest prowadzone w Banku okresach rocznych. Odbiorcami informacji o poziomie ryzyka reputacji są komórki Pionu Ryzyka Bankowego.

Zarządzanie ryzykiem reputacji w Banku obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczaniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań osłonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na wizerunek Banku.

33.11. Cele i zasady zarządzania adekwatnością kapitałową

33.11.1. Adekwatność kapitałowa

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez PKO Banku Polski SA bazy kapitałowej jest wystarczająca do spełnienia wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych (tzw. filar I) oraz kapitału wewnętrznego (tzw. filar II).

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest utrzymywanie, w sposób ciągły, kapitału na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową Banku obejmuje:

- 1) identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- 2) szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- 3) monitorowanie, raportowanie, prognozowanie i limitowanie adekwatności kapitałowej,
- 4) dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe, segmenty klienta oraz spółki Grupy Kapitałowej dla celów analiz rentowności,
- 5) wykorzystywanie narzędzi wpływających na poziom adekwatności kapitałowej (w tym: narzędzi wpływających na poziom funduszy własnych, skalę pomniejszych funduszy własnych oraz wysokość portfela kredytowego).

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:

- współczynnik wypłacalności, którego minimalny poziom, zgodnie z ustawą – Prawo bankowe, wynosi 8%,
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, której dopuszczalny minimalny poziom, zgodnie z ustawą – Prawo bankowe, wynosi 1,0.

Poziom adekwatności kapitałowej Banku w I półroczu 2010 roku utrzymywał się na poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku współczynnik wypłacalności Banku spadł o 1,77 p.p., co było spowodowane głównie wzrostem całkowitego wymogu kapitałowego Banku (o ok. 1 168 820 tysięcy złotych), wzrostem wartości zaangażowań kapitałowych pomniejszających fundusze własne Banku (o ok. 218 586 tysięcy złotych) przy jednoczesnym zaliczeniu do kapitałów Banku niepodzielonego wyniku za rok 2009 po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia (w wysokości 57 152 tysiące złotych).

33.11.2. Fundusze własne

Fundusze własne składają się z funduszy podstawowych, funduszy uzupełniających i kapitału krótkoterminowego.

W pierwszym półroczu 2010 roku fundusze własne Banku spadły o 265 706 tysięcy złotych, głównie wskutek wzrostu wartości zaangażowań kapitałowych pomniejszających fundusze własne Banku (o ok. 218 586 tysięcy złotych), przy jednoczesnym zaliczeniu do funduszy niepodzielonego wyniku Banku za rok 2009, po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia (w wysokości 57 152 tysiące złotych).

Informacja o strukturze funduszy własnych Banku została zawarta w poniższej tabeli:

FUNDUSZE WŁASNE BANKU	30.06.2010	31.12.2009
Fundusze podstawowe (Tier 1)	15 642 535	15 755 513
Kapitał zakładowy	1 250 000	1 250 000
Kapitał zapasowy	12 048 111	12 048 111
Kapitał rezerwowy	3 276 260	3 276 260
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000	1 070 000
Niepodzielony wynik finansowy	57 152	-
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	(61 335)	(52 555)
Wartości niematerialne	(1 320 838)	(1 268 781)
Zaangażowania kapitałowe	(676 815)	(567 522)
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	958 495	1 052 650
Zobowiązania podporządkowane zaliczone do funduszy uzupełniających	1 600 700	1 600 700
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży (w wysokości 60% wartości przed opodatkowaniem)	34 610	19 472
Zaangażowania kapitałowe	(676 815)	(567 522)
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	71 303	129 876
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	16 672 333	16 938 039

33.11.3. Wymogi kapitałowe (Filar I)

Bank wylicza wymogi kapitałowe zgodnie z Uchwałą nr 76/2010 KNF z dnia 10 marca 2010 roku – (Bazylea II): z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową, z tytułu ryzyka operacyjnego - metodą standardową, z tytułu ryzyka rynkowego – metodami podstawowymi.

Skala działalności handlowej Banku jest znacząca, w związku z czym łączny wymóg kapitałowy składa się z sumy wymogów kapitałowych na:

- 1) ryzyko kredytowe – w tym ryzyko kredytowe instrumentów z księgi bankowej oraz ryzyko kredytowe kontrahenta,
- 2) ryzyko rynkowe – w tym ryzyko walutowe, cen towarów, cen kapitałowych papierów wartościowych, szczególnie cen instrumentów dłużnych oraz ryzyko ogólne stóp procentowych,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) inne rodzaje wymogów kapitałowych z tytułu:
 - a) ryzyka rozliczenia i dostawy,
 - b) przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
 - c) przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego był głównie konsekwencją wzrostu w I półroczu 2010 roku portfela kredytowego Banku (ekspozycje bilansowe i pozabilansowe) o ok. 7%. Wzrost wymogu z tytułu ryzyka rynkowego wynika głównie ze wzrostu wartości zobowiązań z tytułu gwarantowania emisji o ok. 172%.

Poniższa tabela prezentuje narażenie Banku z tytułu ryzyka kredytowego oraz poszczególnych typów ryzyka rynkowego.

Wymogi kapitałowe	30.06.2010	31.12.2009
Ryzyko kredytowe	9 270 068	8 303 240
kredytowe (księga bankowa)	9 188 375	8 228 968
kredytowe kontrahenta (księga handlowa)	81 693	74 272
Ryzyko rynkowe	431 701	230 171
cen kapitałowych papierów wartościowych	966	2 390
szczególne cen instrumentów dłużnych	335 802	192 460
ogólne stóp procentowych	94 933	35 321
Ryzyko operacyjne	957 564	957 102
Łączny wymóg kapitałowy	10 659 333	9 490 513
Współczynnik wypłacalności	12,51%	14,28%

33.11.4. Kapitał wewnętrzny (Filar II)

PKO Bank Polski SA wyznacza kapitał wewnętrzny zgodnie z uchwałą nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego (Dz. Urz. KNF z 2008 roku Nr 8, poz. 37).

Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

W I połowie 2010 roku wysokość relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego Banku utrzymywała się na poziomie, powyżej zarówno limitu ustawowego, jak i wewnętrznego Banku.

Kapitał wewnętrzny w PKO Banku Polskim SA jest obliczany na pokrycie każdego z istotnych rodzajów ryzyka:

- 1) ryzyka kredytowego (w zakresie ryzyka niewypłacalności),
- 2) ryzyka walutowego,
- 3) ryzyka stopy procentowej,
- 4) ryzyka płynności,
- 5) ryzyka operacyjnego,
- 6) ryzyka biznesowego (obejmującego ryzyko strategiczne).

Łączny kapitał wewnętrzny Banku stanowi sumę wysokości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka.

Przyjmowany do kalkulacji kapitału wewnętrznego współczynnik korelacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka wynosi 1.

Bank cyklicznie monitoruje istotność poszczególnych rodzajów ryzyka odnoszących się do działalności Banku.

Ujawnienia (Filar III)

Zgodnie z § 6 uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (Dz. Urz. KNF z 2008 roku Nr 8, poz. 39), Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA, będąca jednostką dominującą w rozumieniu § 3 tej uchwały, ogłasza w cyklu rocznym informacje dotyczące adekwatności kapitałowej w odrębnym dokumencie, publikowanym nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Raport „Adekwatność kapitałowa i zarządzanie ryzykiem (filar III) Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA według stanu na 31 grudnia 2009 roku” został opublikowany na stronie internetowej Banku w dniu 23 lipca 2010 roku.

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawierają Zasady polityki informacyjnej PKO Banku Polskiego SA w zakresie adekwatności kapitałowej udostępnione na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

34. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 6 lipca 2010 roku Zarząd Banku podjął uchwałę o zamiarze przeprowadzenia emisji obligacji podporządkowanych w maksymalnej kwocie do 5 000 000 tysięcy złotych. Środki pozyskane z Emisji zostaną – po uzyskaniu odpowiedniej zgody Komisji Nadzoru Finansowego – przeznaczone na podwyższenie funduszy uzupełniających Banku na podstawie art. 127 ust. 3 pkt. 2 lit. b ustawy Prawo bankowe.

W dniu 21 lipca 2010 roku Pan Mariusz Zarzycki złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu PKO Banku Polskiego S.A. z dniem 31 lipca 2010 roku.

W dniu 22 lipca 2010 roku Ukraiński Państwowy Rejestrator we Lwowie zarejestrował podwyższenie kapitału KREDO BANK SA dokonane poprzez XX emisję akcji. W związku z wyżej wymienioną rejestracją udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu KREDO BANK SA zwiększył się z 99,4948% do 99,5655%.

W dniu 23 lipca 2010 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PKO Banku Polskiego SA wznowiło obrady po ogłoszonej przerwie w obradach w dniu 25 czerwca 2010 roku. W trakcie obrad podjęto uchwałę w sprawie podziału zysku PKO Banku Polskiego SA osiągniętego w 2009 roku w sposób następujący:

- 1) dywidenda dla akcjonariuszy w wysokości 2 375 000 tysięcy złotych,
- 2) kapitał zapasowy w wysokości 50 000 tysięcy złotych,
- 3) kapitał rezerwowy w wysokości 7 152 tysięcy złotych.

Podział zysku w sposób określony powyżej nastąpi pod warunkiem, że do dnia 10 grudnia 2010 roku PKO Bank Polski SA ostatecznie: nie przejmie kontroli nad bankiem z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poprzez bezpośrednie lub pośrednie nabycie większościowego pakietu akcji, bądź nie nabędzie uprawnienia do przejęcia kontroli w sposób określony powyżej. W razie nieziszczenia się powyższego warunku, zysk za rok 2009 w wysokości 2 432 152 tysięcy złotych zostanie podzielony w następujący sposób:

- 1) kapitał zapasowy w wysokości 2 425 000 tysięcy złotych,
- 2) kapitał rezerwowy w wysokości 7 152 tysięcy złotych.

W przypadku ziszczenia się bądź nie ziszczenia się powyższego warunku, Zarząd Spółki jest zobowiązany do poinformowania o tym akcjonariuszy poprzez złożenie stosownego oświadczenia opublikowanego w formie raportu bieżącego.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

17.08.2010	Zbigniew Jagiełło	Prezes Zarządu Banku	 (podpis)
17.08.2010	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
17.08.2010	Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
17.08.2010	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
17.08.2010	Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
17.08.2010	Jakub Papierski	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

17.08.2010

Danuta Szymańska
Dyrektor Banku

.....
(podpis)